

27151

32

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TRAFİK EĞİTİMİ

Memet TABAROĞULLARI

İnönü Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim

Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı

İçin Öngördüğü YÜKSEK LİSANS TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır.

MALATYA

Kasım 1999

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği Bilim Dalında BİLİM UZMANLIĞI TEZİ olarak kabul edilmiştir.

BAŞKAN

.....

Üye

.....

Üye

.....

Üye

.....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../1999

Prof. Dr. Battal ASLAN

ÖNSÖZ

Bu araştırma, ilköğretim okullarında Trafik Eğitiminin yeterlilik düzeyi ve uygulamada karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde hoşgörüsünü ve desteğini aldığım danışman hocam Doç. Dr. Mualla Aksu'ya, yüksek öğrenimim süresince desteğini esirgemeyen ve kendisinden çok şey öğrendiğim hocam Prof. Dr. Mustafa Aydın'a, araştırmanın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen Arş. Grv. Dr. Erdal Toprakçı'ya, Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü İlköğretim Müfettişleri Başkanı Esat Erdal'a, Adıyaman İlköğretim Müfettişleri Başkanı Mehmet Öztuncer'e içten teşekkürlerimi borç bilirim.

Malatya, Kasım 1999

Memet TABAROĞULLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	V

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Problem Cümlesi.....	12
Alt Problemler.....	12
Tanımlar.....	13
Sayıtlılar.....	14
Sınırlılıklar.....	14
Kısaltmalar.....	14

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	15
--------------------------	----

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	20
Araştırma Modeli.....	20
Evren ve Örneklem.....	20
Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi.....	21
Veri Toplama Aracının Vurgulanması.....	21
Verilen Çözümü ve Yorumlanması.....	22
Süre ve Olanaklar.....	23

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	24
Deneklerin Kişisel Özellikleri.....	24
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	28
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	40
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	59
Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	60
Öğretmenlerin Görevlendirilip Görevlendirilmeme Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	61
Hizmet İçi Eğitim Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	63
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Severek Okutup Okutmama Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	67
Yaş Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	69
Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	71
Branş Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	73

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	76
Özet.....	76
Sonuç.....	79
Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	83
Araştırmacılar İçin Öneriler.....	84
KAYNAKÇA.....	85

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>TABLO</u>	<u>SAYFA</u>
1 Seçeneklere Göre Kodlanan Puan Aralıkları.....	22
2 Deneklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	24
3 Deneklerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	25
4 Deneklerin Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	25
5 Deneklerin Branşlarına Göre Dağılımı.....	26
6 Deneklerin Daha Önce Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutmak İçin Görevlendirilip Görevlendirilmediklerine Göre Dağılımı.....	27
7 Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Severek ve İsteyerek Yapıp Yapmadıklarına Göre Dağılımı.....	27
8 Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılıp Katılmadıklarına Göre Dağılımı.....	28
9 Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılmak İsteyip İstememelerine Göre Dağılımı...28	
10 Kendisinin Ailesi ve Toplumunu İçin Değerli Bir Varlık Olduğunu Kavratma Düzeyi.....	29
11 Trafik Düzenli ve Güvenli İşleminde Kurallara Uymanın İnsanlık ve Vatandaşlık Görevi Olduğunu Kavratma Düzeyi.....	30
12 Trafik ile İlgili Temel Kuralları Uygulamalı Olarak Öğrenme ve Kurallara Uyuma Alışkanlığı Kazandırma Düzeyi.....	31
13 Trafik Kazalarının Eğitimsizliğin Sonucu Olarak Bilgisizlik, Dikkatsizlik ve Sorumsuzluktan Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi.....	32
14 Trafik Kurallarına Uyulması Halinde Karşılaşılabilecek Tehlikelere Karşı Uyarıda Bulunma Davranışı Kazandırma Düzeyi.....	32
15 Okul İçinde Görevli Olan Kişilere Yapacakları ile İlgili Sorumluluk Bilinci Kazandırma Düzeyi.....	33
16 Bisiklet Sürücülüğü ile İlgili Gerekli Olan Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi.....	34

17	Bisikletin Bulunmadığı Yerlerde At Arabası ve Diğer Araçlarla İlgili Temel Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi.....	35
18	Araçların Özelliğine Göre Emniyet Kemeri, Koruyucu Başlık, Eldiven Kullanmanın Kaza Anında Kişileri Koruyucu Önlem Olduğu Bilincini Kavratma Düzeyi.....	35
19	Trafik Kazalarının Yüksek Oranda İnsan Unsurundan Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi.....	36
20	İlkyardımın Trafikte Önemini Kavratma Düzeyi.....	37
21	İlkyardım Malzemelerini Tanıtarak Ne İşe Yaradıklarını Kavratma Düzeyi.....	37
22	Kaza Durumunda Alınması Gereken Güvenlik Önlemlerini Kavratma Düzeyi.....	38
23	Trafik Kazaları Sonucunda Olabilecek Maddi ve Manevi Zararları Kavratma Düzeyi.....	39
24	Herhangi Bir Kazada Yardımlaşma ve İşbirliğinin Önemini Kavratma Düzeyi.....	39
25	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Dersinin Gereklik Düzeyi.....	41
26	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Dersi İçin Programda Daha Fazla Süre Ayrılmasına İsteklilik Düzeyi.....	42
27	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlkyardım Konularında Temel Bilgiler Kazandırma Düzeyi.....	43
28	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlkyardım Konularında Temel Beceriler Kazandırma Düzeyi.....	43
29	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlkyardım Konularında Temel Tutumlar Kazandırma Düzeyi.....	44
30	Trafik ve İlkyardım Eğitimi Dersini Okutmakla Görevli Bulunan Öğretmenlerin Trafik ve İlkyardım Dersinin İlköğretim Okullarının Bütün Sınıflarında Okutulmasına İlişkin Görüşleri.....	45
31	Trafik ve İlkyardım Dersinin İki Ayrı Ders Olarak Okutulmasına İlişkin Görüşler.....	46

32	Trafik ve İlk Yardım Eğitim Programının Gerçekçi Bir Program Olup, Konularının Yakın Çevreden Örnek Olaylarla Pekiştirilebilir Nitelikte Olup Olmamasına İlişkin Görüşler.....	46
33	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Dersi ile İlgili Okullarında Gerekli Araç Gereçlerin Bulunup Bulunmadığına İlişkin Görüşleri.....	47
34	Trafik ve İlk Yardım Dersini Okutan Öğretmenlerin Bu Dersin Yüksek Öğrenim Görmüş Emniyet Görevlilerince Okutulmasına İlişkin Görüşleri.....	48
35	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Uygulanmasında Karayolları Mühendislerinden Yararlanılmasına İlişkin Görüşleri.....	49
36	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Uygulanması Aşamasında Emniyet Görevlilerinden Yararlanılmasına İlişkin Görüşleri.....	49
37	Dersin Uygulamasının Okul Salonundan ve Çeşitli Uygulama Alanlarından Yararlanılıp Yararlanılmadığına İlişkin Görüşleri.....	50
38	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programı Uygulamasının Motorlu Taşıt Sürücüler Kursunda Uygulanıp Uygulanmamasına İlişkin Görüşler.....	51
39	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinde İlk Yardım Konularına da Yer Verilmiş Olduğundan Okullarında İlk Yardım Dersi ile İlgili Araç Gereç Bulunup Bulunmadığına İlişkin Görüşleri.....	52
40	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Gerektiğinde Çevredeki Diğer Kurumlardan Araç Gereç Temin Edip Edemediklerine İlişkin Görüşleri.....	53
41	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Konularının Uygulanabilmesi İçin Okullarındaki Araç Gereçlerin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri.....	54

42	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi ile İlgili Bir Hizmet İçi Eğitim Etkinliğine Katılıp Katılmamalarına İlişkin Görüşleri.....	55
43	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Amaçlarına Uygun Yeterliliğe Sahip Olup Olmamalarına İlişkin Görüşleri.....	56
44	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programının Uygulanmasında Öğretmenle Okul Yönetiminin İşbirliği İçinde Olup Olmamasına İlişkin Görüşleri.....	57
45	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programının Uygulanmasında Okul Aile İşbirliğinin Yapılma Düzeyine İlişkin Görüşleri.....	58
46	Cinsiyete Göre Davranışlara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması.....	60
47	Cinsiyete Göre Yargılara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması.....	61
48	Dersi Vermekle Görevli Olma Durumuna Göre Davranışlara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması.....	62
49	Dersi Vermekle Görevlendirilmiş Olma Durumuna Göre Yargılara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması.....	63
50	Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılma Durumuna Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması.....	64
51	Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumuna Göre Deneklerin Yargılara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması.....	65
52	Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteğine Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması.....	66
53	Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteğine Göre Deneklerin Yargılara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması.....	67
54	Dersi Sevmeye Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması.....	68
55	Dersi Sevmeye Göre Deneklerin Yargılara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması.....	69

56	Öğretmenlerin Yaş Grupları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışı Gerçekleştirme Konusundaki Varyans Analizi.....	70
57	Öğretmenlerin Yaş Grupları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Yargılar Konusundaki Varyans Analizi.....	71
58	Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışların Gerçekleşme Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi.....	72
59	Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Yargılarda Bulunma Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi.....	73
60	Öğretmenlerin Branşları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışları Gerçekleştirme Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi.....	74
61	Öğretmenlerin Branşları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Yargılarda Bulunma Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi.....	75

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem Durumu

Bir toplumun varlığını sürdürmesi ve gelişmesinde en önemli kaynak amaçlarına uygun olarak yetiştirdiği bireylerdir. Bireylerin yeteneklerinin geliştirilmesinde okulun ve dolayısıyla yönetenlerin rollerini iyi bilme ve başarıyla yerine getirebilmelerine bağlıdır. 2

Okul insanlar için olduğu kadar, insanlara etki yapan bir örgüttür. Eleştirici düşünce ve davranış, çeşitli eğitim felsefelerinin bu örgütten beklediği bir görevdir. Okul yönetimi, bir bakıma eğitim yönetiminin sınırlı bir alanda uygulanmasıdır. Bu alanın sınırlarını genellikle eğitim sisteminin amaçları ve yapısı çizer (Bursalıoğlu, 1991: 5).

Okul yönetiminin görevi okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmak ve geliştirmektir. Ayrıca okul denen örgütteki insan ve madde kaynaklarını en verimli biçimde kullanmakla okulun amaçları gerçekleşmiş olur. Okulun esas işlevi eğitimidir. Okul işlevlerini eğitim yoluyla gerçekleştirir.

Eğitim insan ile yaşam arasında bir köprü olduğundan toplumdaki değişme ve gelişme hızına göre insanın eğitilmesi ve yetiştirilmesi de önem kazanmaktadır.

Eğitim denince akla gelen ilk kavram insandır. Eğitim insan kavramıyla neredeyse bütünleşmiş gibidir. Toplumsal olayların ve ilişkilerin önemli bir kısmı eğitim etkinliklerine aittir. Eğitimi geniş anlamda Emile Durkheim tanımlamıştır. Ona göre, eğitim fiziksel ve sosyal tabiatın insan üzerinde meydana getirdiği

tesirlerdir. Ama eğitimden anlaşılması gereken eğitim öğretim kurumlarımızda, bir başka ifadeyle okullarda sürdürülen faaliyetlerin tümüdür (Celkan, 1993: 8,9).

“Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1979: 12).

İnsanın çevresindeki değişikliklere uyum sağlayabilmesi için bireyin davranışlarını değiştirmesi ve yeni davranışlar kazandırması beklenmektedir. Eğitim sistemini amaçlarına ulaştırma görevi üstlenen okul, hem çevredeki gelişmelere uyum sağlama, hem de beklenen değişimleri sağlama görevini üstlenmektedir. Okul insanlar için olduğu kadar, insanların kendilerine de birşeyler yapar. Toplum, okulda olup bitenleri ve çocukta meydana gelen değişimleri ilgi ve kuşku ile izlemektedir (Aydın, 1991: 163).

Okul, ortak programda yer alan ortak inançların öğretilmesini ve diğer istendik davranış örüntülerinin kazandırılmasını güçlendirici ve bütünleyici bir rol de oynamaktadır (Aydın, C: 1995: 23).

Okul eğitim sisteminin en önemli ögesidir. Eğitim sistemi içinde okul, öğrencilere istenilen davranışları kazandırmalı ve yenilikçi bir yol izlemeli; kendisini yeni gelişmelere hazırlayarak öğrencileri yolu ile toplumu etkileme ve yönlendirme görevini yerine getirmelidir. Okuldan beklenen görevin yerine getirilebilmesi için, üyelerinin rollerini eksiksiz olarak bilmeleri ve oynamaları gerekir (Taymaz, 1995: 2).

Okul çok boyutlu bir olaydır. Okulu diğer eğitim kurumlarından ayıran temel özellik, insan üzerinde çalışması ve onu farklılaştırma yeteneğidir. Okul bireyi farklılaştırma işlevini öğretim yoluyla gerçekleştirir (Açıkalın, 1994: 2).

Bu üyelerin rollerini yerine getirebilmeleri için de, eğitim sisteminin genel amaçlarını iyi bilmeleri, buna uygun eğitim programları geliştirmeleri gerekmektedir. Okul, toplumdaki gelen hammaddeyi ürün haline getirerek topluma iade eder. İşte bu hammaddeyi ürün haline getiren en önemli unsur öğretmendir (Dağlı, 1991: 2).

Öğretmenin kendisine verilmiş olan rollerini etkili biçimde yerine getirebilmesi için mükemmel hazırlanmış eğitim programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmenin eğitim programlarını ve bu programların amaçlarını iyi bilmeleri ve bunların gerekliliğine inanmaları gerekmektedir.

Öğretmen eğitim sisteminin anahtarı olma görevini üstlenmektedir. Öğretmenin alanında yetişme düzeyi ile okulun görevini yerine getirme düzeyi doğru orantılı olmaktadır. Okul denilen sosyal sistemin en stratejik parçalarından biri öğretmendir. Öğretmenin rolü bir bakıma onun öğretmenlik anlayışına dayanır. Böyle bir anlayış, öğretmenin mesleğe karşı olan tutumunu bir dereceye kadar belirler (Bursalıoğlu, 1991: 41).

Öğretmenin hem çevre kalkınması eylemlerine katılması, hem sosyolojik bir yabancı gibi yaşaması beklenir. Öğretmen bu davranışları gerçekleştirmezse, sosyal bir devrimci olarak kendisini kamu hizmetine adanması zorlaşacaktır. Öğretmenin okuldaki esas işlevi, bilgi yayıcılık ve toplumca değer verilen değişimleri meydana getirmektir.

Eğitim sistemi, yapısı, ilkeleri ve amaçları bakımından çeşitli şekillerde oluşturulmuştur. Bu yapı, örgün ve yaygın eğitim olarak biçimlendirilmiştir. Yaygın eğitim, okul dışında kalan genç ve yetişkinler için planlanan kapsamlı bir eğitim türüdür. Çıraklık eğitimi, sanayinin üretici gücünü ve verimini artırmak için işyerinde çalışanların bir meslek branşında yetişmelerini sağlayan yaygın eğitim içinde yer alan eğitimidir (Başaran, 1994: 71-102).

Örgün eğitim ise okullarımızda verilen her tüm ve derecedeki eğitimi kapsamaktadır. Örgün eğitim kendi içinde okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yüksek öğretim olarak sınıflandırılmıştır. Türk eğitim sisteminde en kapsamlı faaliyeti ilköğretim kurumları oluşturmaktadır. Bu kapsamda ilköğretim kurumlarında 6-14 yaş grubundaki çocuklara eğitim programları uygulanmaktadır. İlköğretim iki kademedен oluşmakta, birinci kademe 5 yıl ikinci kademe 3 yıl olmak üzere 8 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. 1997 yılında çıkarılan kararla, 1997-1998 eğitim-öğretim yılından başlanarak kesintisiz 8 yıllık bir program uygulamasına geçilmiştir. Bu program eğitimde birliği sağlamayı amaçlamaktadır. Diğer örgün eğitim kurumlarından ortaöğretim 3 - 4 yıllık bir süreyi, yükseköğretim kurumları ise 2-4 ve daha uzun süreyi kapsayan programlardan oluşmaktadır (MEB, 1739 Milli Eğt. Tem. K.:5-9).

İlköğretim okulları süre bakımından ve zorunlu olması nedeniyle toplum üzerinde en etkili ve yönlendirici bir nitelik taşımaktadır.

Öğrencinin okulda kazanacağı bilgi, beceri, alışkanlık ve davranışlar hayatla ilgileri derecesinde yararlıdır ve gereklidir. Çocuklar günlük hayatlarında kullanacakları temel bilgi ve davranışları daha çok ilköğretim okullarının programlarında öngörülen hedeflerle kazanmaktadır. Bu nedenle, konuların seçilmesi ve işlenmesinde, en yakın çevre ve en yakın zamandan başlanmalı; öğrenciler günün olayları, sebep ve sonuçları üzerinde durmalı, öğretim yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene doğru genişletilmelidir (MEB, 1997: 28).

Öğrenme kavramı, öğretim ve eğitim kavramlarının içinde vardır. Öğrenmeye verilecek anlam, öğretim ve öğretim kavramlarına verilecek anlamı da etkiler (Binbaşıoğlu, 1990: 236).

Eğitim yoluyla kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçüleri değişmektedir (Varış, 1981: 28).

Gerekliliği hiç tartışılmayan eğitimin, amacı ve yöntemleri konusunda ise görüş birliği yoktur. Amaçta anlaşma sağlansa bile, yöntemlerde büyük ayrılıklar çıkmaktadır. Eğitimin başarısı ise, eğitilenin yeteneği ile eğiticinin ustalığı oranında yükselir. İzlenen yöntem ne olursa olsun, her tür eğitimde öğrenciye belli bilgiler verilir, beceriler kazandırılır ve kurallar öğretilir. Ayrıca öğrenciye belli değerler aşılanır (Yörükoğlu, 1989: 119).

Eğitimde kabul edilen belirli amaçlara ulaşmak esas olduğuna göre, plansız ve programsız çalışmalar, amaçlar ve hedeflenen davranışlardan uzaklaşma gösterebilir. Öğrenmede kolaylık ve süreklilik sağlayan durumlar göz önünde tutulmalıdır. Böylece çocuk isteyerek ve anlayarak bilgi edinir. Edindiği bilgileri kendisi ve ailesinin yardımıyla istedik hale getirir. Eğitim sürecinde programsız yapılan etkinliklerden beklenen sonucun alınması sadece tesadüfi olmaktadır. Yapılan planlı ve programlı çalışmalarla çocuğa gereksiz bilgiler vermek yerine, kendi kendine etkin olması sağlanmalı ve ona gerekli rehberlik yapılmak suretiyle eğitimin amaçlarına uygun davranışların kazandırılmasına çalışılmalıdır. Bu amaç ve davranışlar, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde özetle şöyle belirtilmiştir (MEB, 1997: 6-7):

1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırmak; öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetleri istikametinde yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamak.

2. Öğrencinin milli kültür değerlerini tanımasını, başkalarıyla iyi ilişkiler kurmasını, bulunduğu çevrede milli kültürün benimsenmesini ve yayılmasını sağlamak.

3. Öğrencinin el becerisini, zihinsel gelişimini sağlamak, yeteneklerini ortaya çıkarmak, yaratıcılık gücünü artırmak.

İlköğretim programında saptanan amaçlar doğrultusunda, ilkeler yoluyla ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre yetiştirilen öğrenci yapıcılık, yaratıcılık,

bilimsel düşünme, toplumun menfaatlerini kendi menfaatlerinin üstünde tutma vb. gibi niteliklere sahip olarak yetişir. Öğrenci öğrendiği bu bilgi ve becerilerle yaşadığı çevreyi de geliştirme çabası gösterir. Bu şekilde ilköğretim görmüş her öğrenci, ülkenin gelişmesinde kendi payına düşen ödevlerini de en iyi ve etkili şekilde başarmaya çalışır (MEB, 1997: 13,14).

İlköğretim okullarında Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Yabancı Dil, Beden Eğitimi, Müzik, Resim, İş Eğitimi, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi ders programları uygulanmaktadır. Bütün sınıflarda toplu öğretim esastır. İlköğretim okulu çağındaki çocuk, varlıkları, olayları ve kendisine öğretilmek istenen bilgileri, bilim dallarına göre sıralanmış bir halde kavrayamaz. Çocuğun bu özelliği, olayları toptan algılamasını gerektirir. Bu nedenle dersler ilköğretimin ilk üç sınıfında Hayat Bilgisi, dört ve beşinci sınıflarda Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi etrafında verilmekte, bu dersler “mihver ders” olarak adlandırılmaktadır.

Günümüzde toplumu oluşturan bütün bireylerin zamanlarının büyük çoğunluğu teknolojinin ortaya çıkardığı trafik akışı içinde geçmekte, bu nedenle trafik bilgisine sahip olma bir gerekliliğe dönüşmektedir. Bu bilginin sağlıklı olarak öğretilmesi formal eğitim kurumlarında mümkün olabilmektedir. İlköğretim okullarında trafik eğitim programlarına sınırlı olarak yer verilmiş olup, bu durum okulun işlevini tam olarak yerine getirmesini engellemektedir (MEB, 1997: 891).

Araştırmanın konusunu oluşturan trafik eğitimi ilköğretim okullarının ikinci sınıflarında “Taşıtlar ve Trafik Ünitesi” adı altında verilmektedir. Ünitenin içeriğinde çevremizde gördüğümüz taşıtlar, bu taşıtlarla yolculuk, taşıt kazaları konuları bulunmaktadır. Diğer yandan trafik eğitimi ilköğretim okullarının altıncı ve sekizinci sınıflarında “Trafik ve İlk Yardım Eğitimi” dersi olarak haftada birer saat okutulmaktadır. Altıncı sınıflarda toplam yedi ünite olarak düzenlenmiş olup,

bir öğretim yılında toplam 36 ders saati süre ayrılmış, 21 özel amaç belirlenmiştir. İlköğretim okullarının sekizinci sınıfında uygulanmakta olan Trafik ve İlk Yardım dersinin yedi ünitesi olup, 24 özel amacı, 36 ders saati süresi bulunmaktadır. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin 15 maddeden oluşan genel amaçları aşağıda sıralanmıştır(MEB Teb. Der. 2483/836)

1. Kendisinin, ailesi ve toplumu için değerli bir varlık olduğunu kavratmak.
2. Trafiğin düzenli ve güvenli işleminde kurallara uymanın insanlık ve vatandaşlık görevi olduğunu kavratmak.
3. Trafik ile ilgili temel kuralları uygulamalı olarak öğretmek ve bu kurallara uyma alışkanlığı kazandırmak.
4. Trafik kazalarının eğitimsizliğin sonucu olarak, bilgisizlik ile dikkatsizlik ve sorumsuzluktan kaynaklandığını kavratmak.
5. Trafik kurallarına uyulmaması halinde karşılaşılabilecek tehlikelere ilişkin uyarıda bulunmak.
6. Okul geçidinde görevli olan kişilere yapacakları ile ilgili görev ve sorumluluk bilinci kavratmak.
7. Bisiklet sürücülüğü ile ilgili gerekli olan trafik bilgisini kavratmak.
8. Bisikletin bulunmadığı yörelerde at arabası ve diğer araçlarla ilgili temel trafik bilgilerini kavratmak.
9. Araçların özelliğine göre, emniyet kemeri, koruyucu başlık, eldiven kullanmanın kaza anında kişileri koruyucu önlem olduğu bilincini kavratmak.
10. Trafik kazalarının yüksek oranda insan unsurundan kaynaklandığını kavratmak.
11. İlk yardımın trafikteki önemini kavratmak.
12. İlk yardım malzemelerini tanıtarak, ne işe yaradıklarını kavratmak.
13. Kaza durumunda alınması gereken güvenlik önlemlerini kavratmak.

14. Trafik kazaları sonucunda olabilecek maddi ve manevi zararları kavratmak.

15. Herhangi bir kazada yardımlaşma ve işbirliğinin önemini kavratmak.

Trafik eğitim programının bu amaçlarının gerçekleştirilebilmesi ve davranışa dönüştürülebilmesi için, bağımsız bir program haline getirilmesi, süre ve olanaklarının artırılması, çevresel desteğin, materyallerin yeterince sağlanması, uygulamaya dönüştürülmesi gerekmektedir (MEB Teb.Der.2483/836).

İlköğretim okulu 6. ve 8. sınıflarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi öğretim programı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 03.11.1997 ve 155 karar sayısı ile 1997-1998 öğretim yılından itibaren denenip geliştirilmek üzere uygulamaya konulmuştur (MEB, 1997: 835).

Denenip geliştirileceği belirtilen Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi öğretim programı yararlı bir uygulama olacaktır. Trafik, toplumu oluşturan bütün insanların yaşamlarının bir parçasıdır. Okullarda bireye verilen formal eğitim süresince trafik derslerine de yeterli sürenin ayrılması ve trafik ders programlarının kapsamlı hale getirilmesi gerekli görülmektedir (MEB. Teb.Der.2483).

Trafik kazaları verdiği zararlar bakımından ülkemizin en önemli sorununu teşkil etmektedir. Bu kazalar neticesinde sadece kazaya karışanlar değil, onların yakınları ve dolayısıyla bütün insanlar maddi ve manevi yönden olumsuz olarak etkilenmektedir. Trafik kurallarına uymamanın, dikkatsizliğin, bilgisizliğin sonuçları, bu nedenle çok acı ödenmekte ve karşılanması mümkün olmayan sonuçlar doğurmaktadır (MEB.Teb. Der. 2483/ 835,836).

Şu sözlerle oldukça sık karşılaşırız. Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri trafik kazalarıdır. Trafik güvenliğine büyük önem veriyoruz. Denetimlerimiz

yoğunlaştırdık. Trafik bir eğitim işidir. Bu eğitimi vermeye okullardan başlayacağız. Trafik kazaları Türkiye'nin kaçınıcı önemli sorunudur? Trafik güvenliğine önem verildiğinin göstergeleri nelerdir? Kaç öğretmen trafik dersi vermek için eğitilmiştir? Bu konuda gelecek yılki hedef nedir? Bu soruların yanıtları belli değildir ya da kesin değildir. Hedeflerimiz tanımlanmıştır. Kaynaklar ona göre dağıtılamamıştır. Bunlar belli olmadığı için de belirli bir süre sonra çalışmaların sonucunu, etkinliğini ölçen hiçbir değerlendirme yapılmayacak, hiçbir soru sorulmayacaktır (Aydın C, 618-4).

Yayaların karıştığı trafik kazaları içinde en fazla zarar görenlerin 6-14 yaş grubuna dahil olan çocuklar olduğu ilgili kuruluşların istatistiklerinde belirtilmektedir (MEB, 1997: 892). Bu nedenle Trafik ve İlk Yardım dersi işlenirken verilen bilgilerin mutlaka pekiştirilmesi ve uygulamaya dönüştürülmesi zorunlu olmaktadır.

1997 yılı mayıs ayı istatistiklerine göre; Türkiye'deki motorlu araç toplam sayısı 7.317.026 olarak belirlenmiştir. 1997 yılının ilk beş ayında toplam kaza sayısı 153.524, ölü sayısı 1.690, yaralı sayısı 39.993'tür (EGM; 1997: 2-4).

1997 yılı maddi hasarı iki trilyon liradır (Posta; 1999).

Görüldüğü gibi, 1997 yılının beş aylık maliyeti insanda korku uyandırmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü istatistiklerinden anlaşıldığına göre, kazalarda en büyük payı insan kusurları almaktadır. 1997 yılı kusur sıralamasında insan unsuru yüzde doksan altı ile birinci sırada bulunmaktadır.

Trafik kazaları çok faktörlü olaylardır. Bir kazanın bir tek nedeni, tek sorumlusu olmaz. Kazanın oluşmasına götüren çoklu nedenler söz konusudur. Her neden seti tekli ve özgürdür. Bu yaklaşımla her kaza da tektir. Diğer yandan her durum seti ayrı ayrı incelendiğinde nedenlerin yol ve çevre eksiklikleri, araç kusurları, yol kullanıcı kusurlarından kaynaklandığı görülecektir. Mevcut

istatistiki bilgilerle sürücü, yaya ve yolcu olarak insan faktörünün yüzde doksan sekizleri aşan oranlarda kazalara neden olan kusurlarının başında yer aldığı görülmektedir (Aydın C: 1999:626/20).

Yukarıdaki istatistikler, Türkiye’de trafik kazalarından ortalama altı bin kişinin öldüğünü, çok büyük maddi hasarların yanında birçok insanın yaralanıp sakat kaldığını, bununda toplumda onarılması güç sosyal ve psikolojik zararlar doğurduğunu göstermektedir. Bunların yüzde doksan altı oranında insan kusurundan kaynaklandığının ortaya çıkmış olması, trafik eğitiminin gerekliliğini mutlak olarak ortaya koymaktadır. Öyle ise, bu eğitimin anaokullarından başlanarak yükseköğrenimin sonuna kadar ve aynı zamanda yaygın eğitim kurumlarında da verilmesi gerekmektedir.

İsveç Ulusal Karayollarının polis ve yerel kurslarla işbirliği içinde hazırladığı raporda yer alan 1997 yılında 570 kişi trafik kazalarında ölmüş ve 12 .000 ile 14.000 kişi hastanede tedavi görecektir şekilde yaralanmıştır. İsveç Ulusal Karayolu kuruluşu 1994 yılında 1995-2000 yıllarını kapsayan 5 yıllık bir “Ulusal Trafik Güvenlik Planı” hazırlamıştır. Buna paralel olarak birçok ek programlar hazırlanmıştır. Programın temel hedefi 2000 yılında ölü sayısının 400’den fazla olmaması, yaralı sayısının 3700’ü aşmamasıdır (Aydın C, 618/4).

İsveç modeli ile Türkiye modeli karşılaştırıldığında iki ülke arasında çok büyük farklılıklar olduğu görülmektedir. Ülkemizde de buna benzer hedefler belirlenmeli, bir an önce uygulanmasına başlanmalıdır.

Burada trafik eğitimi dersi programının nicelik ve nitelik bakımından en uygun biçimde hazırlanması ve öğretmenler tarafından başarı ile uygulanması zorunludur.

İlköğretim okulları birinci kademesi Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programı; “sokağımız ve trafik, trafikte yönler ve renkler, okul yolu, trafik bilgileri, taşıtlar, yayanın sorumluluğu, trafik ağı, trafiği denetleyen elamanlar” konularından oluşmaktadır. İkinci kademe Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi programı 6. ve 8. sınıflarda 1997-1998 eğitim-öğretim yılında denenmek üzere uygulamaya konulmuş olup, “temel trafik bilgileri, trafikte sorumluluk, bisiklet kullanımı, trafik kazaları, ilkyardım, trafik teşkilatı, güvenli trafik için davranış özelliği, trafikte insan ilişkileri, trafikte sürücü” konularından oluşmaktadır.

İlköğretim okullarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi ders programının amaçlarına uygun olarak verilebilmesi için, her öğretim yılı sonunda çevresel etkenler ve eğitimde karşılaşılan durumlar da dikkate alınarak programlar sürekli değerlendirilmelidir. Bu dersin uygulanmasında görev alacak öğretmenlerin akademik düzeyde yeterli eğitiminden geçmesi ve aralıklarla hizmet içi eğitim kurslarına alınması düşünülmelidir.

Gelecekte araçlarda ve trafik kurallarında meydana gelen değişiklikler de göz önüne alınarak, çocuklara hem günümüz hem de gelecekteki trafik kuralları öğretilmelidir. Burada eğitim önemli bir faktör olarak işe koşulmalı, hazırlanacak eğitim programları temel eğitim okullarında uygulanmaya konulmalıdır (Sönmez, 1991: 11).

Okullarda verilen trafik eğitimi dersinde öğretmen-çevre ve ilgili kuruluşlarla olan işbirliği yeterli düzeyde görülmemektedir. Çevre ve uygulamaları sırasında trafikte görevli emniyet personeli ile daha fazla işbirliği yapılmalıdır. Trafik eğitiminde öğretmenlerin öncelikle yön belirleme, renk ve işitme testleri yapması çok önemli görülmektedir. Bu, trafikte emniyet için gereklidir ve trafik eğitimi ön hazırlık niteliğindedir (MEB, 1997: 892).

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi mutlaka görsel araçlarla desteklenmeli, okul bahçesinden faydalanılarak bütün konular uygulamalı olarak işlenmelidir. Dersin işlenişinde Türkçe, Resim-iş ve Beden Eğitimi dersi öğretmenleriyle işbirliği yapılmalıdır (MEB.Teb. Der., 2483: 835).

İlköğretim okullarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi ders programını uygulayan öğretmenlerin öncelikle programı iyi bilmeleri, yöntem ve teknikler konusunda yeterli hale gelmeleri gerekli görülmektedir. Bu araştırmada, öğretmenlerin trafik eğitimini nasıl değerlendirdikleri ve programın uygulanması sırasında karşılaştıkları sorunlar ortaya konulacaktır. Böylece program geliştirme sürecine de katkıda bulunulmuş olacaktır.

Problem Cümlesi

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan ilköğretim okulu öğretmenleri trafik eğitimi uygulamasını nasıl değerlendirmektedirler?

Alt Problemler

1. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi programı nasıl değerlendirilmektedir?
2. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar nelerdir?
3. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi programının değerlendirilmesi ile programın uygulanması sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin sorulara verilen yanıtlar, öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1979: 12).

Formal Eğitim: Önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır ve öğretim yoluyla gerçekleştirilir (Fidan ve diğerleri, 1997: 13).

Eğitim Programı: Program öğeleri olan hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür (Demirel; 1996: 5).

Öğretim Programı: Bir dersle ilgili, öğretme, öğrenme sürecinde nelerin, niçin ve nasıl yer alacağını bir kılavuz, başka bir deyişle bu nitelikte bir proje planıdır (Özçelik; 1992: 4).

İlköğretim Kurumları: Resmi ve özel ilköğretim okulları (R.G. 1997, 23108: 27).

İlköğretim Okulu: Zorunlu eğitim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğrenim süresi sekiz yıl olan ilköğretim kurumları (R.G; 1997, 23108; 27).

Birinci Kademe: 7-12 yaş grubundaki öğrencilerin devam ettiği beş yıllık ilkokullardır (Taymaz, 1995: 11).

İkinci Kademe: 12-14 yaş grubundaki öğrenciler için açılmış okullardır (Taymaz, 1995: 11).

Sayıtlar

- 1.Öğretmenler, programa ilişkin görüş ve değerlendirmelerini içtenlikle yansıtmışlardır.
2. Bu araştırma trafikteki insan davranışlarına katkıda bulunabilir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, Adıyaman, Malatya, Şanlıurfa merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarının 6. ve 8. sınıflarda Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, trafik eğitimi ve karşılaşılan sorunlarla ilgili yapılan araştırmalar üzerinde durulmaktadır.

Sezer (1985) tarafından Bolu ilinde yapılan “Trafikte İnsan Unsuru ve Çocuk Eğitimi” adlı betimsel araştırmada; trafik kazalarının çoğunluğu temsil eden çocuklar ve genç kuşaklar açısından telafisi olanaksız yaralara neden olduğunu belirlemiştir. Sezer, çalışmasında yurdumuzda trafik eğitimi konusunda görevli iki meslek grubundan öğretmenler ve trafik zabıtası dışında, konuyu öğretip gerekli eğitimi sağlayabilecek elemanlardan yoksun bulunduğunu vurgulamıştır. Ona göre öğretmenler bir ders havası içerisinde konuyu vermekte ve öğrencilerin öğrenmelerini beklemektedirler. Bu nedenle istenilen yarar elde edilememektedir. Trafik bilgisi yönünden öğretmenlerimize eğitimleri aşamasında gerekli bilgiler verilmemektedir. Belirli derslerde bir ünite olarak işlenen trafik bilgisinin yetersiz olacağı ileri sürülmüştür. Sezer çocuğu trafik konusunda bilinçlendirecek en önemli eğitimcilerin aile fertleri olduğunu, ancak ülkemizin genel eğitim düzeyinin değerlendirilmesi durumunda bunun da amacına ulaşmasının oldukça güç olacağını, bu sorunu aşmanın en önemli yolunun ailelerin bilinçlendirilmesi olduğunu, sorunun büyük ölçüde bu şekilde çözümlenebileceğini belirtmektedir. Dernekler, federasyonlar ve vakıflar gibi gönüllü kuruluşların trafik eğitimi çalışmalarının önem kazanmakta olduğunu belirten Sezer, bu çalışmaların yönetimce teşvik edilmesi ve bu konularda olanaklar sağlanması durumunda, bu tür kuruluşların trafik eğitiminin topluma verilmesinde önemli bir güç olabileceğini savunmaktadır.

18 Haziran 1985 günü yürürlüğe giren 2918 sayılı “Karayolları Trafik Yasası” ile getirilen düzenlemelerden söz etmektedir. Bu yasa ile 1966 yılında

temeli atılan ve önemli bir değişim göstermeyen çocuk trafik eğitim parkları konusuna açıklık getirildiğini, okulöncesi çocuklara ve ilköğretim öğrencilerine trafik bilgisi vermek ve kurallara uyma alışkanlığı kazandırmak amacıyla, İl özel idareleri ve belediyelerin çocuk trafik eğitim parkları yapmaları ve gerçek veya tüzel kişilere de yapma izni vermelerinin hükme bağlandığı belirtilmektedir. Sezer, araştırmasında 2918 sayılı yasa ile getirilen en önemli düzenlemelerin, ilk ve orta dereceli okullarda trafik derslerinin yeterli ve zorunlu olmasının hükme bağlanması ve silahlı kuvvetler bünyesindeki birlikler ve er eğitim merkezlerine, eğitimin amacı ile yeteri kadar trafik dersi konulması olduğunu belirtmektedir.

Dinç (1989) tarafından “Trafik Kazalarının Azaltılmasında Trafik Eğitiminin Önemi” adlı bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Yapılan bu çalışmada trafik eğitiminde okul ve aile unsurlarının etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Hazırlanan anket okullarda ve aile ortamında değerlendirilerek, okulda ve ailede trafik eğitiminin verilme düzeyi ölçülmeye çalışılmış ve aşağıdaki sonuçlar elde etmiştir. Dinç’in çalışmasında okulda trafik eğitiminin verilme oranı yüzde 71.7 olarak tespit edilmiştir. İlkokullardaki öğretmenlerin trafik eğitimi konusunda ortaokullara göre daha duyarlı davrandıkları belirlenmiştir. Ailede trafik eğitimi verilme oranı da yüzde doksan bir olarak saptanmıştır. İlk ve ortaokul öğrencilerinin trafik kurallarına ilişkin eğitimlerinde ailenin ağırlıklı olarak rol oynadığı araştırma ile ortaya konmuştur. Gerek okulda gerekse ailede verilen bilgiler karşından karşıya geçmenin tehlikeli olduğu yerler ve yolun neresinden yürünmelidir gibi iki temel trafik bilgisinden oluşmaktadır.

Dinç, araştırmasında sürücü ve yayaların çoğunluğunun uygulanmakta olan trafik cezalarını yeterli buldukları sonucuna varmıştır. Sürücüler üzerinde yaptığı araştırmasında ise, sürücülerin çoğunluğunun, trafik kurallarına ilişkin bilgi düzeyini yeterli bulduklarını, buna rağmen sürücülerin bir trafik eğitiminden geçmek istediklerini, bunun için de en uygun yöntemin televizyon olduğunu

belirlemiştir. İstanbullu yayalar üzerinde yaptığı araştırmada, yayaların trafik kurallarına ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu sonucunu elde etmiştir.

Kuşhan (1985) “7-14 Yaş Grubu Çocukların Karşılaştıkları Trafik Kazaları ve Bunlara Uygulanan Trafik Eğitimi” adlı yüksek lisans çalışması yapmıştır. Kuşhan, kazaların araştırılması için alınacak zorunlu tedbirlerin, eğitim konusunda trafik eğitiminin ne olduğunu, neden gerekli olduğunu açıklamaya çalışmıştır. Ülkemiz için büyük bir sorun olan trafik konusunun, yurt düzeyinde yaygın bir kampanyayla bir zaman diliminde yoğunlaştırılmasının yararlı olacağı, ancak bunun bir çözüm olmadığı belirtilmiştir. Trafik bilincinin sürekli tekrarlarla öğrenci bilincine yerleştirilmesi gerektiğini, bunun için Trafik Kanununun 125. maddesine göre trafik güvenliğinin özel bir ders olarak okullarımızda okutulacağı, ancak uygulamanın ne şekilde olacağını henüz kararlaştırılmadığını ifade etmektedir.

Kuşhan ilkokullarda uygulanan trafik eğitimi programının yeterliliği konusunu araştırmıştır. Bu amaçla, Ankara ilinin Yenimahalle ilçesinde 10 okul seçilmiştir. Bu okullardan beşinde hem polisin yaptığı trafik eğitimi hem de ilkokul müfredat programında yer alan trafik konuları işlenmektedir. İkinci grupta bulunan beş okulda ise ilkokul müfredat programı gereğince konuyla ilgili dersler işlenmiş, toplam 800 öğrenci üzerinde (ilkokul ikinci ve beşinci sınıf öğrencileri) yirmişer soruluk bir anket uygulanmıştır. Bu araştırmada öğrencilerin trafik konusundaki bilgileri ve polisin trafik eğitiminin öğrenci başarısındaki etkisini tespit etmeye çalışmıştır. Ancak Kuşhan çalışmasında bu iki grup arasında belirgin bir farkın olmadığını görmüştür. Diğer yandan araştırmacı, eğitici durumunda olan öğretmenin durumu ve görüşleri hakkında çalışma yapmış bu kapsamda on anket sorusu hazırlayarak 145 denek üzerinde uygulamıştır. Araştırmacı uyguladığı bu anketin sonucunda aşağıdaki bulguları elde etmiştir:

- a- Ülkemizde trafik eğitimi yetersizdir.
- b- Çocuklar dalgın ve dikkatsizdir.

c- Çocuklara ayrılan oyun alanları yetersizdir.

145 denekten 143 'ünün "Trafik Güvenliği Eğitimi"nin özel bir ders olarak okutulmasını istediği anlaşılmaktadır. Kuşhan öğretmenlerin trafik eğitimi ile ilgili bir kursa ya da seminere tabii tutulması, bu derse konu ile ilgili bilgisi olan kişilerin girmesi, öğretmen yetiştiren kurumlara trafik eğitimi dersi konması önerilerinde bulunmuştur. Kuşhan'ın araştırmasında yer alan ankete verilen yanıtlarda, ankete katılan öğretmenlerden 102 kişi trafik eğitimi dersini işleyebilmeleri için bir hizmet içi eğitim kursuna katılmak gerektiği görüşünü benimsenmiştir. "Açılacak böyle bir kursa katılır mısınız?" sorusuna 145 denekten 132 kişi evet yanıtını verirken, olumsuz yanıt verenlerden iki kişi de gerekçe göstermişlerdir. Bir hizmet içi eğitim kursuna katılmak isteyen öğretmenlerin gerekçeleri ise yeterli bilgi edinmek ve öğrencilerine daha çok faydalı olmak şeklindedir. Kuşhan'ın 145 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmada 143 öğretmenin İlk Yardım konusunda kendisini yeterli bulmadığını, Kuşhan bu durumun oldukça üzücü olduğunu belirtmiş, buradan yola çıkılarak toplumumuzda İlk Yardım yapabilecek kişilerin parmakla gösterilebileceğini ifade etmiştir.

Kuşhan, bunlara rağmen çocuklara uygulamalı eğitimin yaptırılmasının lüzumlu olduğu üzerinde dikkatle durmuştur. Trafik eğitimine ayrılan zamanın kısıtlı olmasını problem olarak algılamıştır. Araştırmacı, sonuç olarak 7-14 yaş grubu için okullarımızda yapılan trafik eğitiminin yetersizliği ve bu nedenle bu yaş grubunun kazaya uğrama payının yaya olarak diğer yaş gruplarına göre yüksek olduğunu belirtmektedir.

Avanoğlu (1995) yüksek lisans tezi olarak hazırladığı çalışmasında Adana ilini evren olarak almıştır. Bu evrenden örneklem alma yolu ile kendisi geliştirdiği ve üç bölümden oluşan anketini yönetici, öğretmen ve veli üzerinde uygulamıştır. Avanoğlu yaptığı uygulamalı araştırmasında "Yönetici, Öğretmen ve

ve Velilerin İlkokul Çevre-Sağlık-Trafik-Okuma Ders Programlarına İlişkin Görüşleri”ni değerlendirmiş; yönetici, öğretmen ve velilere ayrı ayrı anketler yöneltmiştir.

1-Yönetici ve öğretmenlere uygulanan anket sonucunda öğretmenlerin %77’si, yöneticilerin %23’ü çevre-sağlık-trafik-okuma dersinin amacına ulaştığını belirtmiştir.

2-Yönetici ve velilere uygulanan anket sonucunda velilerin %74’ü, yöneticilerin ise %25’i bu dersin amacına ulaştığını belirtmiştir.

3-Öğretmen ve velilere uygulanan anket sonucuna göre öğretmenlerin %53’ü, velilerin ise %46’sı bu dersin amacına ulaştığını belirtmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ile süre ve olanaklar yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, varolan durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel tarama niteliğinde bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Adıyaman, Şanlıurfa ve Malatya merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarının 6. ve 8. sınıflarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekle görevli öğretmenler oluşturmaktadır.

Adıyaman, Şanlıurfa ve Malatya merkez ilçede bulunan bütün ilköğretim okullarının 6. ve 8. sınıf Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren öğretmenlere, hazırlanmış olan anket uygulanmış; ilköğretim okullarının Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekle görevli öğretmenlerin tamamına ulaşılmaya çalışılmış, bu nedenle örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Belirlenen evrende Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren 129 öğretmen bulunmaktadır. Bunlardan 119 öğretmene anket ulaştırılabilmiş, 111 anket geri dönmüş ve değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Bu araştırma için veriler, ilgili literatürün taranması ve “İlköğretim Okullarının 6.ve 8. sınıflarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren öğretmenlerin programa ilişkin değerlendirmelerini ve programın uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri tespit etmek” amacı ile araştırmacı tarafından üç bölümden oluşan anket geliştirilmiştir. Anket geliştirilmeden önce ilgili kaynaklar, eğitim programları, ilgili yönetmelikler ve yasalar, süreli yayınlar, araştırmalar ile aynı katagoride değerlendirilebilecek araştırmaların anketleri incelenmiştir. Araştırmanın temelini oluşturan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programında yer alan açıklamalardan yola çıkılarak, ankete katılacakların kişisel özelliklerine, programın genel amaçlarına ve Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren öğretmenlerin programın uygulamasında karşılaşılan sorunlara ilişkin üç bölümden oluşan anket taslağı hazırlanmıştır. Taslağın hazırlanması sırasında konu ile ilgili çok sayıda öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Taslak anket, içerik ve anlatım yönünden incelenmek üzere İnönü üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarına verilmiştir. Bu incelemeden sonra oluşturulan anket ön deneme sonunda gerekli düzenlemeler yapılarak son şekli verilmiştir. Son şekline göre anket, üç bölüm ve toplam kırk dört sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin amacına ulaşma düzeyinin belirlenmesi konusu ile ilgili sorular, üçüncü bölümde ise Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan güçlükler ile ilgili sorular yer almakta olup ankette derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Verileri Toplama Aracının Uygulanması

Geliştirilen ölçme aracı yeterli sayıda çoğaltılmış, uygulama için gerekli izinler alınmıştır.

Geliştirilen anket araştırma kapsamına giren Adıyaman, Şanlıurfa ve Malatya il merkezlerinde bulunan ilköğretim okulları Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekte olan öğretmenlere uygulanmak üzere yeterli sayıda çoğaltılarak, araştırma kapsamında bulunan ilköğretim okulu müdürlüklerine araştırmacı tarafından dağıtılmış; okul müdürlüklerince uygulandıktan bir hafta sonra tekrar araştırmacı tarafından alınmıştır.

Deneklere toplam 119 anket dağıtılmış, bunlardan 111 anket geri dönmüştür. Deneklerin toplam sayısına göre dönüş oranı yüzde 95 olarak gerçekleşmiştir.

Uygulamalar sonucunda geçersiz sayılan anket çıkmamış, analizler 111 geçerli anket sayısına dayalı olarak yapılmıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Anket sonucu elde edilen veriler, SPSS For Windows 6.0 paket programında işlenmiştir.

Deneklerin anket maddelerine verdikleri yanıtlar, frekans dağılımı ve yüzdeler şeklinde özetlenmiş; deneklerin kişisel özellikleri ile ankette bulunan sorulara verdikleri yanıtlar varyans (ONEWAY) ve “t” sınaması teknikleri kullanılarak önemlilik derecesi tespit edilmeye çalışılmış ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

Tablo 1

Seçeneklere Göre Kodlanan Puan Aralıkları

Hiç	1.00 - 1.80
Az	1.81 - 2.60
Orta	2.61 - 3.40
Oldukça	3.41 - 4.20
Tam	4.21 - 5.00

İstatistiksel çözümlmeler de şöyle yapılmıştır:

- * Kişisel bilgiler için frekans ve yüzde,
- * Beşli derecelendirme ölçeği üzerinde yanıtlanan maddelerin yorumu için frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma,
- * Vardamlı istatistik verileri sağlamak için varyans analizi,
- * İki grubun karşılaştırılması için t değeri hesaplaması

Verilerin işlenmesinde aşağıdaki simgeler kullanılmıştır.

N =Frekans

% =Yüzde

X =Aritmetik ortalama

SS =Standart sapma

Sd =Serbestlik derecesi

F =Varyans oranı

t =Gruplar arası anlamlılık düzeyi

α =Güven düzeyi.

Süre ve Olanaklar

Bu araştırma 10 Ekim 1998 tarihinden başlayarak bir yıllık süre içerisinde gerçekleştirilmiştir. İlk iki ay içerisinde anket hazırlanmış, geri kalan sürede uygulanıp yorumlanmıştır.

Araştırma; araştırmacının kişisel çabası ile sürdürülmüş ve sonuçlandırılmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hazırlamış olduğu istatistiklerden ve araştırma kapsamına giren milli eğitim müdürlüklerinin personelinin de faydalanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma probleminin çözümü için toplanan verilerin, yöntem bölümünde açıklanan tekniklerle çözümlenebilmesi sonucunda elde edilen bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Konunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla, gerekli durumlarda bulgular tablolar halinde verilmektedir. Bulgular ve ilgili yorumlar, araştırma alt probleminin verilişindeki sıraya uygun olarak düzenlenmiştir. Öncelikle anket formuna yanıt veren öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler değerlendirilmiştir.

Deneklerin Kişisel Özellikleri

Tablo 2’de, “Deneklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı” görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan deneklerin yüzde 73.9’u erkek, yüzde 26.1 ise kadındır.

Tablo 2
Deneklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	Yüzde(%)
Erkek	82	73.9
Kadın	29	26.1
Toplam	111	100.0

“Deneklerin Yaşlarına Göre Dağılımları” Tablo 3’de verilmiştir. Araştırmaya katılanların yüzde 38.7’sinin 20-30, 28.8’inin 31-40, 29.7’sinin 41-50, 2.7’sinin 51 ve daha yukarı yaşlara sahip oldukları görülmüştür.

Deneklerin toplam yüzde 65.5'inin 40 yaşın altında oldukları belirlenmiştir.

Tablo 3
Deneklerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	n	Yüzde(%)
20-30	43	38.7
31-40	32	28.8
41-50	33	29.7
51-Ve Üstü	3	2.7
Toplam	111	100.0

“Deneklerin Kıdemlerine Göre Dağılımı” Tablo 4’te verilmiştir. Araştırmaya katılanların yüzde 41.4’ünün 1-5 yıl, yüzde 12.6’nın 6-10 yıl, yüzde 7.2’sinin 11-15 yıl, yüzde 16.2’sinin 16-20 yıl mesleki deneyime sahip oldukları görülmektedir. Buna göre, araştırmaya katılanların en büyük oranının 1-5 yıllık mesleki deneyime sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4
Deneklerin Kıdemlerine Göre Dağılımı

Kıdem	n	Yüzde(%)
1-5 yıl	46	41.4
6-10 yıl	14	12.6
11-15 yıl	8	7.2
16-20 yıl	18	16.2
21 yıl ve Üstü	25	22.5
Toplam	111	100.0

Tablo 6
Deneklerin Daha Önce Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutmak İçin
Görevlendirilip Görevlendirilmediklerine Göre Dağılımı

Görevlendirilme	n	Yüzde(%)
Evet	54	48.6
Hayır	57	51.4
Toplam	111	100.0

“Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Severek ve İsteyerek Yapıp Yapmadıklarına Göre Dağılımı” Tablo 7’de verilmiştir. Araştırmaya katılan deneklerin yüzde 66.7’si, bu dersi severek ve isteyerek işlediğini, yüzde 33.3’ü ise severek ve isteyerek vermediğini belirtmişlerdir.

Tablo 7
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Severek ve İsteyerek Yapıp
Yapmadıklarına Göre Dağılımı

Sevgi	n	Yüzde(%)
Evet	74	66.7
Hayır	37	33.3
Toplam	111	100.0

“Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılıp Katılmadıklarına Göre Dağılımı” Tablo 8’de verilmiştir. Araştırmaya katılanların 16.2’si bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmışken, yüzde 83.8’i bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmadığını belirtmiştir. Buna göre anketi yanıtlayan deneklerin büyük çoğunluğunun Trafik ve İlk Yardım Eğitimi konusunda bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmadığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 8
Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim
Faaliyetine Katılıp Katılmadıklarına Göre Dağılımı

Hizmet İçi Eğitim	n	Yüzde(%)
Evet	18	16.2
Hayır	93	83.8
Toplam	111	100.0

“Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılmak İsteyip İstemediklerine Göre Dağılımı” tablo 9’de verilmiştir. Araştırmaya katılanların yüzde 81.1’i bu konuda bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak isterken, yüzde 18.9’u böyle bir faaliyete katılmak istemediklerini belirtmişlerdir. Buna göre deneklerin büyük çoğunluğunun Trafik ve İlk Yardım Eğitimi konusunda bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak istediği anlaşılmaktadır.

Tablo 9
Deneklerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim
Faaliyetine Katılmak İsteyip İstememelerine Göre Dağılımı

Katılmak İsteği	n	Yüzde(%)
Evet	90	81.1
Hayır	21	18.9
Toplam	111	100.0

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu alt problemde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekte olan öğretmenlerin, uygulanmakta olan Trafik ve İlk Yardım Eğitim programını nasıl değerlendirdiklerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bu alt problemin yanıtını

oluşturmak amacıyla, görüşlerin, sayı, yüzde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri her bir anket sorusuna göre çizelgeler halinde verilmiş ve görüşler seçeneklere kodlanan puan aralıklarına göre yorumlanmıştır.

Bu bölümle ilgili olarak hazırlanmış olan ankette 15 soruya yer verilmiş, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin, amaçlarına ne derecede ulaşıldığının anlaşılmasına çalışılmıştır. Hazırlanan ankette derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

“Çocuğun Kendisinin Ailesi ve Toplumu İçin Değerli Bir Varlık Olduğunu Kavratma Düzeyi” Tablo 10’da verilmiştir.

Ankete katılan öğretmenlerin yarısından fazlası her zaman yeterli görürken, bu davranışın hiçbir zaman gerçekleştirilemediğini düşünen denek bulunmamaktadır. Ayrıca bu davranışın çoğunlukla gerçekleştirilebildiğini düşünen öğretmenlerin oranı ise yaklaşık $\frac{1}{4}$ oranındadır. Bu sonuca göre bu amaç büyük oranda gerçekleşmektedir. Ankete katılan öğretmenler, $X=4.27$ düzeyinde bu davranışın “tam” olarak gerçekleşmekte olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 10
Kendisinin Ailesi ve Toplumu İçin Değerli Bir Varlık Olduğunu
Kavratma Düzeyi

Madde-1	n	Yüzde %	X	SS
Hiçbir zaman	-	--	4.27	,945
Nadiren	9	8.1		
Ara sıra	11	9.9		
Çoğunlukla	31	27.9		
Her zaman	60	54.1		
Toplam	111	100.0		

“Trafığın Düzenli ve Güvenli İşleminde Kurallara Uymanın İnsanlık ve Vatandaşlık Görevi Olduğunu Kavratma Düzeyi” Tablo 11’de verilmiştir.

Ankete katılan deneklerin yüzde 59.5’lik bölümü, bu davranışı bütün öğrencilerin tam olarak kavradığını düşünürken, yaklaşık dörtte biri bu davranışın oldukça üst seviyede kazandırıldığını düşünmektedir. $X=4.38$ düzeyinde olup, davranışın tam olarak gerçekleştiği düşünülmektedir. Bu soruya iki kişi “hiç” yanıtını vermiştir. Bu iki denegin sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan bir çevrede görev yapıyor olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 11

Trafığın Düzenli ve Güvenli İşleminde Kurallara Uymanın İnsanlık ve Vatandaşlık Görevi Olduğunu Kavratma

Madde-2	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	2	1.8	4.38	,916
Nadiren	4	3.6		
Ara sıra	9	8.1		
Çoğunlukla	30	27.0		
Her zaman	66	59.5		
Toplam	111	100.0		

“Trafik İle İlgili Temel Kuralları Uygulamalı Olarak Öğrenme ve Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırma Düzeyi” Tablo 12’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 30.6’lık kısmı bu davranışın bütün öğretmenler üzerinde gerçekleştiğini düşünürken, öğretmenlerin yaklaşık üçte biri bu davranışın çoğunlukla gerçekleşebileceği görüşünü benimsemişlerdir. Bu soruya verilen yanıtlar dağınıklık göstermektedir. Bu davranışın gerçekleşme düzeyi için aritmetik ortalama ($X=3.74$) olarak hesaplanmıştır. Bu davranışın “oldukça” gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Burada nadiren ve ara sıra yanıt verenlerin oranı toplam yüzde 38.7'dir. Hiçbir zaman yanıtını verenler de eklendiğinde deneklerin yüzde 40.5'i bu soruya olumsuz yanıt vermiş olmaktadır. Bu davranışın gerçekleştirilme düzeyinin düşük olması, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin uygulama basamağında uygulama alanlarının yeterince bulunmamasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Tablo 12

Trafik ile ilgili Temel Kuralları Uygulamalı Olarak Öğrenme ve Kurallara Uyma
Alışkanlığı Kazandırma

Madde-3	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	2	1.8	3.74	1.074
Nadiren	13	11.7		
Ara sıra	30	27.0		
Çoğunlukla	32	28.8		
Her zaman	34	30.6		
Toplam	111	100.0		

“Trafik Kazalarının Eğitimsizliğin Sonucu Olarak, Bilgisizlik, Dikkatsizlik ve Sorumsuzluktan Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi” Tablo 13’de verilmiştir. Ankete katılan deneklerin yarısı bu davranışın her zaman gerçekleştirildiği görüşünü benimserken, üçte biri bu davranışın çoğunlukla gerçekleştirildiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Üç kişi bu davranışın hiçbir zaman gerçekleştirilemediğini belirtmişlerdir. Bu davranışın $X=4,36$ düzeyinde tam olarak gerçekleştirilebilir olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13

Trafik Kazalarının Eğitimsizliğin Sonucu Olarak, Bilgisizlik, Dikkatsizlik ve Sorumsuzluktan Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi

Madde-4	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	3	2.7	4.36	,932
Nadiren	4	3.6		
Ara sıra	5	4.5		
Çoğunlukla	37	33.3		
Her zaman	62	55.9		
TOPLAM	111	100.0		

“Trafik Kazalarına Uyulması Halinde Karşılaşılabilecek Tehlikelere Karşı Uyarıda Bulunma Davranışı Kazandırma Düzeyi” Tablo 14’te verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerden çoğunluğunu oluşturan kırk üç denek bu davranışın çoğunlukla gerçekleştirilebildiğini düşünürken, deneklerin yüzde 28.8.’lik bölümü bu davranışın her zaman gerçekleştirildiği görüşünü benimsemişlerdir. Bu davranışın $X=3.85$ düzeyinde “oldukça” gerçekleştirilebilir olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 14

Trafik Kurallarına Uyulması Halinde Karşılaşılabilecek Tehlikelere Karşı Uyarıda Bulunma Davranışı Kazandırma Düzeyi

Madde-5	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	3	2.7	3.85	,989
Nadiren	6	5.4		
Ara sıra	27	24.3		
Çoğunlukla	43	38.7		
Her zaman	32	28.8		
Toplam	111	100.0		

“Okul Geçidinde Görevli Olanlara Yapacakları İle İlgili Sorumluluk Bilinci Kazandırma Düzeyi” Tablo 15’te verilmiştir. Buna göre deneklerin yüzde 33.3’lük kısmı bu davranışın her zaman gerçekleştirildiğini savunurken, aynı orandaki bir grup ise bu davranışın çoğunlukla kazandırılabilirliğini savunmaktadır. Bu davranışla ilgili olarak tabloda dağılım dikkati çekmektedir. Ankete katılanların yüzde 14.4’lük bir bölümü, bu davranışın ara sıra gerçekleştirilebildiğini benimsemişlerdir. Genel olarak bir değerlendirme yapıldığında bu davranışın $X=3.74$ oranıyla “oldukça” gerçekleştirilebilir olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15

Okul Geçidinde Görevli Olan Kişilere Yapacakları İle İlgili Sorumluluk Bilinci Kazandırma Derecesi

Madde-6	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.74	1,224
Nadiren	14	12.6		
Ara sıra	16	14.4		
Çoğunlukla	37	33.3		
Her zaman	37	33.3		
Toplam	111	100.0		

“Bisiklet Sürücülüğü ile İlgili Gerekli Olan Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi” Tablo 16’da verilmiştir. Ankete katılan öğretmenler bu soruya dağılımı yanıt vermişlerdir. Çoğunlukla seçeneği yüzde 31.5 oranla en fazla deneklerin işaretlediği seçenek olmuştur. Bunu yüzde 27.0 ile “her zaman” seçeneği izlemektedir. Bu davranışın $X=3.54$ düzeyinde “çoğunlukla” gerçekleştirilmekte olduğu anlaşılmıştır.

“Bisiklet Sürücülüğü ile İlgili Gerekli Olan Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi” ile ilgili davranışın gerçekleşme düzeyinin ankette yer alan seçeneklerde dağınıklık göstermesi anket kapsamında bulunan okulların bu amaca yönelik araç gereçlerinin aynı yeterlilikte olmamasından kaynaklanabilir. Öğrencilerin yaşadıkları yerleşim birimlerinin farklılık göstermesi başka bir etken olarak değerlendirilebilir.

Tablo 16

Bisiklet Sürücülüğü İle İlgili Gerekli Olan Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi

Madde-7	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	8	7.2	3.54	1.225
Nadiren	15	13.5		
Ara sıra	23	20.7		
Çoğunlukla	35	31.5		
Her zaman	30	27.0		
Toplam	111	100.0		

“Bisikletin Bulunmadığı Yerlerde At Arabası Ve Diğer Araçlarla İlgili Temel Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi” Tablo 17’de verilmiştir. Ankete katılan deneklerin en büyük dilimini oluşturan yüzde 33.3’lük bölümü bu davranışın ara sıra gerçekleştirilebildiği görüşünü benimsemişlerdir. Bu davranışın her zaman gerçekleştirilebildiğini düşünenlerin oranı ise yüzde 16.2’dir. Anketin bu bölümüne verilen yanıtlarda aritmetik ortalama ($X=3.21$) olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin orta düzeyde gerçekleştirilebildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 17

Bisikletin Bulunmadığı Yerlerde At Arabası ve Diğer Araçlarla İlgili Temel Trafik Bilgisini Kavratma Düzeyi

Madde-8	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	8	7.2	3.21	1.155
Nadiren	22	19.8		
Ara sıra	37	33.3		
Çoğunlukla	26	23.4		
Her zaman	18	16.2		
Toplam	111	100.0		

“Araçların Özelliğine Göre, Emniyet Kemer, Koruyucu Başlık, Eldiven Kullanmanın Kaza Anında Kişileri Koruyucu Önlem Olduğu Bilincini Kavratma Düzeyi” ile ilgili soruya ankete katılan deneklerin yüzde 43.2’si her zaman gerçekleşen bir davranış olduğu yanıtını verirken, deneklerin yaklaşık olarak dörtte biri bu davranışın çoğunlukla gerçekleştirildiği görüşünü benimsemişlerdir. Bu davranışın $X=3.98$ düzeyinde oldukça gerçekleştirilebilir olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 18

Araçların Özelliğine Göre, Emniyet Kemer, Koruyucu Başlık, Eldiven Kullanmanın Kaza Anında Kişileri Koruyucu Önlem Olduğu Bilincini Kavratma Düzeyi

Madde-9	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	4	3.6	3.98	1.119
Nadiren	8	7.2		
Ara sıra	22	19.8		
Çoğunlukla	29	26.1		
Her zaman	48	43.2		
Toplam	111	100.0		

“Trafik Kazalarının Yüksek Oranda İnsan Unsurundan Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi” Tablo 19’da verilmiştir. Ankete katılanların yarısından fazlası, bu davranışın her zaman gerçekleştirilebildiği görüşündedirler. Deneklerin yaklaşık dörtte biri ise, bu davranışın çoğunlukla gerçekleştirilebildiği görüşünü benimsemiştir. $X=4.44$ düzeyinde bulunmuş olup, bu davranışın “tam” olarak gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 19
Trafik Kazalarının Yüksek Oranda İnsan Unsurundan
Kaynaklandığını Kavratma Düzeyi

Madde-10	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	-	--	4.44	,759
Nadiren	2	1.8		
Ara sıra	12	10.8		
Çoğunlukla	32	28.8		
Her zaman	65	58.8		
Toplam	111	100.0		

“İlkyardımın Trafikte Önemi Kavratma Düzeyi” Tablo 20’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yarıya yakını İlkyardımın trafikteki önemini her zaman kavratılabildiğini savunurken, öğretmenlerin yüzde 36.0’lık bölümü bu davranışın çoğunlukla kazandırılabilceğini savunmuşlardır. Öğretmenlerin $X=4.31$ düzeyinde bu davranışın tam olarak gerçekleştiği görüşüne katıldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 20
İlkyardımın Trafikte Önemini Kavratma Düzeyi

Madde-11	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	1	.9	4.31	.884
Nadiren	6	5.4		
Ara sıra	7	6.3		
Çoğunlukla	40	36.0		
Her zaman	57	51.4		
Toplam	111	100.0		

“İlkyardım Malzemelerini Tanıtarak, Ne İşe Yaradıklarını Kavratma Düzeyi” konusundaki maddeye verilen yanıtlara ilişkin değerler Tablo 21’de verilmiştir. Araştırmaya katılan deneklerin yüzde 31.5’i bu davranışın tam olarak gerçekleştirilebildiği görüşünde iken, yüzde 24.3’ü bu davranışın çoğunlukla kazandırılabilirdiğini ve bir o kadarı da bu davranışın ara sıra gerçekleşmekte olduğunu belirtmişlerdir. $X=3.61$ düzeyinde gerçekleşmiş olup, sonuç olarak bu davranışın “oldukça” gerçekleştirilebilir durumda olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 21
İlkyardım Malzemelerini Tanıtarak, Ne İşe Yaradıklarını Kavratma Düzeyi

Madde-12	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.61	1.237
Nadiren	15	13.5		
Ara sıra	27	24.3		
Çoğunlukla	27	24.3		
Her zaman	35	31.5		
Toplam	111	100.0		

“Kaza Durumunda Alınması Gereken Güvenlik Önlemlerini Kavratma Düzeyi” Tablo 22’de verilmiştir. Deneklerin yüzde 37’lik kısmı bu davranışın çoğunlukla gerçekleştiğini düşünürken, sadece yüzde 24.3’ü bu davranışın “Her zaman” gerçekleştiğini ifade etmiştir. $X=3.63$ düzeyinde oldukça gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Tablo 22

Kaza Durumunda Alınması Gereken Güvenlik Önlemlerini Kavratma Düzeyi

Madde-13	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.63	1.151
Nadiren	12	10.8		
Ara sıra	23	20.7		
Çoğunlukla	42	37.8		
Her zaman	27	24.3		
Toplam	111	100.0		

“Trafik Kazaları Sonucunda Olabilecek Maddi ve Manevi Zararları Kavratma Düzeyi” Tablo 23’de verilmiştir. Ankete katılan deneklerden yüzde 40.5’i bu davranışın “çoğunlukla” kazandırıldığını belirtmiş, araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 28.8’i ikinci sıradaki çoğunlukta yanıt vererek bu davranışın her zaman gerçekleştiğini belirtmişlerdir. $X=3.89$ düzeyinde oldukça gerçekleştirilebilir düzeyde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 23
Trafik Kazaları Sonucunda Olabilecek Maddi ve Manevi Zararları
Kavratma Düzeyi

Madde-14	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	1	.9	3.89	.937
Nadiren	8	7.2		
Ara Sıra	25	22.5		
Çoğunlukla	45	40.5		
Her zaman	32	28.8		
Toplam	111	100.0		

“Herhangi Bir Kazada Yardımlaşma ve İşbirliğinin Önemini Kavratma Düzeyi” Tablo 24’te verilmiştir. Ankete katılan deneklerin yüzde 38.7’lik kısmı bu davranışın her zaman gerçekleştirildiğini benimsemiştir. Yüzde 31.5’i bu davranışın “çoğunlukla” gerçekleştiğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 14.4’ü davranışın ara sıra gerçekleştiğini belirtmiştir. $X=3.90$ düzeyinde bulunmuş olup, belirtilen davranışın oldukça gerçekleştirilebilir durumda olduğu sonucu çıkmaktadır.

Tablo 24
Herhangi Bir Kazada Yardımlaşma ve İşbirliğinin Önemini Kavratma Düzeyi

Madde-15	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir Zaman	4	3.6	3.90	1.151
Nadiren	13	11.7		
Ara sıra	16	14.4		
Çoğunlukla	35	31.5		
Her zaman	43	38.7		
Toplam	111	100.0		

Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu birinci alt probleme ilişkin hazırlanan ankete $X=3.41 -4.20$ aralığında yanıt verirken, $X=4.21 -5.00$ aralığında yanıt verenler ise ikinci sırada yer almaktadır.

Birinci alt probleme ilişkin uygulanan ankette belirtilen amaçların gerçekleşme düzeyi Tablo 19'da en yüksek değeri göstermektedir. Bu tabloda belirtilen ve anketin 10'uncu maddesinde ifade edilen davranışın gerçekleşme düzeyi yüzde 58.6 ile birinci sırada her zaman gerçekleştirilir bulunurken, yüzde 36.0 düzeyinde çoğunlukla gerçekleştirilir bulunmuştur. $X=4.44$ düzeyi ile bu alt probleme ilişkin en yüksek ortalama ortaya çıkmaktadır. Bunu $X=4.38$ gerçekleştirilebilirlik düzeyi ile anketin ikinci sorusuna verilen yanıtlar izlemektedir. Bunun arkasından $X=4.36$ gerçekleşme düzeyi ile 4. soruda yer alan "Trafik Kazalarının Eğitimsizliğin Sonucu Olarak, Bilgisizlik, Dikkatsizlik Ve Sorumsuzluktan Kaynaklandığını Kavratma" davranışı izlemektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İkinci alt problem "Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Vermekte Olan Öğretmenlerin Programın Uygulanması Sırasında Karşılaştıkları Sorunlar Nelerdir" şeklinde düzenlenmiştir.

Bu alt problemde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekte olan öğretmenlerin ne gibi sorunlarla karşılaştıklarını ve bu dersin amacına ulaşmasını engelleyecek hangi içsel ve dışsal unsurların bulunduğunu tespit etmek amacı ile 21 sorudan oluşan bir anket hazırlanarak bu dersi vermekte görevli bulunan öğretmenlere uygulanmıştır. Ankette bulunan sorular yargılar şeklinde verilmiş, buna ilişkin ankete katılan öğretmenlerin görüşlerinin soruların karşılıklarında bulunan seçeneklerden birini yanıtlayarak tepkilerinin ölçülmesine çalışılmıştır. Acaba öğretmen bu yargıları ne kadar sorun olarak algılamaktadır?

Bu ankette derecelendirme ölçeği kullanılmış, beş kısımdan oluşan ölçekte “Hiçbir zaman”, “Nadiren”, “Ara sıra”, “Çoğunlukla” ve “Her zaman” ifadelerine yer verilmiştir.

Ankete ilişkin sorulardan elde edilen bulgular tablolar halinde verilmiş, ayrıca bunlara ilişkin yorumlarda bulunulmuştur. Bu alt problemin yanıtını oluşturmak amacıyla, görüşlerin, sayı, yüzde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri her bir anket sorusuna göre çizelgeler halinde verilmiş ve görüşler seçeneklere kodlanan puan aralıklarına göre yorumlanmıştır.

Bu alt probleme ilişkin hazırlanan anketin birinci sorusu “Trafik ve İlk Yardım Dersi Gereklidir” şeklinde düzenlenmiş, elde edilen bulgular Tablo 25’te verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 87.4’ü Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini her zaman gerekli görürken bir öğretmen bu dersin hiçbir zaman gerekli olmadığını belirtmiştir. Aritmetik ortalama $X=4.81$ düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu sonuç ankete verilen yanıtlarda en yüksek değeri ortaya çıkartmaktadır. Deneklerin tamamına yakını bu dersin her zaman gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 25

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Gereklilik Düzeyi

Madde-1	N	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	1	0.9	4.81	.595
Nadiren	1	0.9		
Ara sıra	2	1.8		
Çoğunlukla	10	9.0		
Her zaman	97	87.4		
Toplam	111	100.0		

Anketin ikinci sorusu “Bu Ders İçin Programda Daha Fazla Süre Ayrılmalıdır” şeklinde düzenlenmiş, elde edilen bulgular Tablo 26’da verilmiştir. Elde edilen veriler, en yüksek değer olarak yüzde 41.4 düzeyinde bu dersé çoğunlukla daha fazla süre ayrılmalıdır şeklindedir. Bunu yüzde 36.0 düzeyinde her zaman daha fazla süre ayrılmalıdır seçeneği izlemektedir. Deneklerin bu derse daha fazla süre ayrılması konusunda oldukça istekli oldukları değerlendirilmektedir ($X= 3.96$).

Tablo 26

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi İçin Programda Daha Fazla Süre Ayrılmasına İsteklilik Düzeyi

Madde-2	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	6	5.4	3.96	1.103
Nadiren	7	6.3		
Ara sıra	12	10.8		
Çoğunlukla	46	41.4		
Her zaman	40	36.0		
TOPLAM	111	100.0		

Anketin üçüncü sorusu “Bu Program Trafik ve İlk Yardım Konularında Öğrencilere Temel Bilgileri Kazandırıcı Niteliktedir” şeklinde düzenlenmiştir. Ankete katılan deneklerin yüzde 54.1’ bu soruya çoğunlukla yanıtını vermişlerdir. Verilen bu yanıt tercih edilen en yüksek seçeneği oluşturmaktadır. Otuz beş öğretmen ise, bu dersin her zaman öğrencilere trafik ve ilkyardım konularında temel bilgileri kazandırıcı nitelikte olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programının öğrencilere trafik ve ilkyardım konularında oldukça temel bilgileri kazandırıcı nitelikte olduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır ($X=4,08$).

Tablo 27
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlk Yardım
Konularında Temel Bilgiler Kazandırma Düzeyi

Madde-3	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	2	1.8	4.08	.875
Nadiren	6	5.4		
Ara sıra	8	7.2		
Çoğunlukla	60	54.1		
Her zaman	35	31.5		
Toplam	111	100.0		

Anketin dördüncü sorusu “Bu program Trafik ve İlk Yardım Konularında Öğrencilere Temel Becerileri Kazandırıcı Niteliktedir” şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen veriler Tablo 30’da verilmiştir. Deneklerin yüzde 46.8’ini oluşturan en büyük bölümü, programın öğrencilere trafik ve ilkyardım konularında çoğunlukla temel beceri kazandırıcı nitelikte olduğu yargısına varmıştır. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programının oldukça temel beceri kazandırıcı nitelikte olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır ($X=3.72$).

Tablo 28
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlk Yardım
Konularında Temel Beceriler Kazandırma Düzeyi

Madde-4	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	5	4.5	3.72	1.008
Nadiren	7	6.3		
Ara sıra	24	21.6		
Çoğunlukla	52	46.8		
Her zaman	23	20.7		
Toplam	111	100.0		

Anketin beşinci sorusu “Bu Program Trafik ve İlk Yardım Konularında Öğrencilere Temel Tutumlar Kazandırıcı Niteliktedir” şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen veriler Tablo 29’da verilmiştir. Deneklerin yüzde 43.2’si bu programın trafik ve İlk Yardım konusunda öğrencilere “çoğunlukla” temel tutumlar kazandırıcı nitelikte olduğu görüşünü birinci sırada işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin yüzde 26.1’i programın “her zaman” temel tutumlar kazandırdığını düşünmektedir. Denekler Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programının trafik ve İlk Yardım konularında oldukça temel tutumlar kazandırıcı nitelikte olduğu görüşünü $X=3.85$ düzeyinde benimsemişlerdir. Programın trafik ve ilkyardım konusunda $X=3.85$ düzeyinde oldukça yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 29

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Öğrencilere Trafik ve İlk Yardım Konularında Temel Tutumlar Kazandırma Düzeyi

Madde-5	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	2	1.8	3.85	.942
Nadiren	7	6.3		
Ara sıra	25	22.5		
Çoğunlukla	48	43.2		
Her zaman	29	26.1		
Toplam	111	100.0		

Anketin altıncı sorusu “Trafik ve İlk Yardım Eğitim Programı İlköğretim Okullarının Bütün Sınıflarında Okutulmalıdır” şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen veriler Tablo 30’da verilmiştir. İlköğretim okullarının sadece altıncı ve sekizinci sınıflarında okutulmakta olan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin ilköğretim okullarının bütün sınıflarında okutulup okutulmamasına yönelik bu soruya ankete katılan öğretmenlerin 68.5’lik kısmı “her zaman” okutulmalıdır yanıtını verirken; yüzde 14.4 düzeyinde “çoğunlukla” seçeneğini tercih etmiştir.

Ankete katılan sadece yedi öğretmen ise, bu dersin ilköğretim okulunun başka sınıflarında okutulmasının hiçbir zaman gerekli olmadığını düşünmektedir. Ancak aritmetik ortalama ($X=4.38$) düzeyinde gerçekleşmiş olup, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin ilköğretim okullarının bütün sınıflarında okutulması gerektiği yorumu yapılabilir.

Tablo 30

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Dersinin İlköğretim Okullarının Bütün Sınıflarında Okutulmasına İlişkin Görüşleri

Madde-6	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	4	3.6	4.38	1.080
Nadiren	6	5.4		
Ara Sıra	9	8.1		
Çoğunlukla	16	14.4		
Her zaman	76	68.5		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin İki Ayrı Ders Olarak Okutulmasının Daha Faydalı Olup Olmayacağına Ait Yargılar” Tablo 31’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 36.0’sı bu dersin iki ayrı ders olarak okutulmasının “her zaman” daha faydalı olabileceğini düşünürken, ankete katılan yirmi bir öğretmen bunun hiçbir zaman fayda sağlamayacağını belirtmişlerdir. Elde edilen aritmetik ortalama ($X=3.53$) ile oldukça faydalı olacağını göstermektedir. Elde edilen verilere göre Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin iki ayrı ders olarak okutulması daha faydalı olabilir.

Tablo 31

Trafik ve İlk Yardım Dersinin İki Ayrı Ders Olarak Okutulmasına İlişkin Görüşler

Madde-7	N	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	21	18.9	3.53	1.518
Nadiren	10	9.0		
Ara sıra	9	8.1		
Çoğunlukla	31	27.9		
Her zaman	40	36.0		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Gerçekçi Bir Program Olup, Konularının Yakın Çevreden Örnek Olaylarla Pekiştirilebilir Nitelikte Olup Olmamasına İlişkin Görüşler” Tablo 32’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 31.5’i, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programında yer alan konuları yakın çevreden örnek olaylarla çoğunlukla pekiştirilebilir bulurken, ankete katılanlardan sadece yirmi altı öğretmen her zaman pekiştirilebilir bulmuştur. Aritmetik ortalama ($X=3.51$) düzeyinde bulunmuştur. Bu ders konularının çevreden örneklerle “oldukça” pekiştirilebilir olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 32

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Gerçekçi Bir Program Olup, Konularının Yakın Çevreden Örnek Olaylarla Pekiştirilebilir Nitelikte Olup Olmamasına İlişkin Görüşler

Madde-8	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.51	1.182
Nadiren	16	14.4		
Ara Sıra	27	24.3		
Çoğunlukla	35	31.5		
Her zaman	26	23.4		
Toplam	111	100.0		

“Trafik Ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Vermekle Görevli Bulunan Öğretmenlerin Trafik Ve İlk Yardım Eğitimi Dersi İle İlgili Okullarında Gerekli Araç Gereçlerin Bulunup Bulunmadığına İlişkin Görüşleri” Tablo 33’te verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 43.2’si okullarında bu ders için gerekli olan araçların “hiçbir zaman” bulunmadığını belirtmiş, yüzde 28.8’i ise “nadiren” bulunduğunu belirtmiştir. Okullarında bu ders in araçlarının her zaman bulunduğunu benimseyenlerin oranı ise sadece yüzde 5.4’dür. $X=2.05$ düzeyinde bulunmuştur. Anket uygulanan ilköğretim okullarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi ile ilgili araçların bulunmadığı ve derslerin araç-gereç kullanılmadan işlendiği anlaşılmaktadır.

Tablo 33

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Dersi İle İlgili Okullarında Gerekli Araç Gereçlerin Bulunup Bulunmadığına İlişkin Görüşleri

Madde-9	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	48	43.2	2.05	1.204
Nadiren	32	28.8		
Ara sıra	14	12.6		
Çoğunlukla	11	9.9		
Her zaman	6	5.4		
Toplam	111	100.0		

“Trafik Ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Vermekle Görevli Bulunan Öğretmenlerin Bu Dersin Yüksek Öğrenim Görmüş Emniyet Görevlilerince Okutulmasına İlişkin Görüşleri” Tablo 34’te verilmiştir, Öğretmenlerin yüzde 35.1’i bu dersin her zaman yüksek öğrenimli emniyet görevlilerince okutulmasını

isterken, sadece yüzde 6.3'ü bu dersin hiçbir zaman bu kişiler tarafından okutulmaması yönünde görüş belirtmişlerdir. Aritmetik ortalama ($X=3,81$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu değerlerin yorumlanması sonucunda deneklerin üçte ikisinin bu dersin yüksek öğrenimli emniyet görevlilerince okutulmasından yana oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 34

Trafik ve İlk Yardım Dersini Okutan Öğretmenlerin Bu Dersin Yüksek Öğrenim Görmüş Emniyet Görevlilerince Okutulmasına İlişkin Görüşleri

Madde-10	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.81	1.179
Nadiren	8	7.2		
Ara sıra	23	20.7		
Çoğunlukla	34	30.6		
Her zaman	39	35.1		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Dersin Uygulama Basamağında Karayolları Mühendislerinden Yararlanıp Yararlanmama İstekleri” Tablo 35’te verilmiştir. Öğretmenlerin dörtte birinden fazlası karayolları mühendislerinden ara sıra faydalanılmasını belirtirken, diğer denekler yaklaşık oranlarda diğer seçenekleri işaretlemişlerdir. Elde edilen aritmetik ortalama $X=3.12$ düzeyindedir. Buradan öğretmenlerin karayolları mühendislerinden yararlanılmasını orta düzeyde gerekli gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 35

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Uygulanmasında Karayolları Mühendislerinden Yararlanılmasına İlişkin Görüşleri

Madde-11	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	18	16.2	3.12	1.349
Nadiren	17	15.3		
Ara sıra	32	28.8		
Çoğunlukla	21	18.9		
Her zaman	23	20.7		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Uygulama Basamağında Emniyet Müdürlüğü Görevlilerinden Yararlanma İstekliliği” Tablo 36’da verilmiştir. Deneklerin yüzde 30.7’lik kısmı emniyet müdürlüğü görevlilerinden çoğunlukla yararlanılmasını isterken yüzde 27.0’lik kısmı programın uygulaması aşamasında her zaman emniyet müdürlüğü görevlilerinden yararlanılması gerektiğini düşünmektedirler. Ankete katılan öğretmenler emniyet müdürlüğü görevlilerinden oldukça yararlanılması gerektiği görüşünü yansıtmaktadırlar. Aritmetik ortalama ($X=3.63$) düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 36

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Uygulanması Aşamasında Emniyet Görevlilerinden Yararlanılmasına İlişkin Görüşleri

Madde-12	n	Yüzde (%)	X	SS
Hiçbir zaman	7	6.3	3.63	1.159
Nadiren	10	9.0		
Ara sıra	30	27.0		
Çoğunlukla	34	30.6		
Her zaman	30	27.0		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Uygulama Aşamasında Okul Salonundan Ve Çeşitli Uygulama Alanlarından Yararlanılıp Yararlanılmadığına İlişkin Görüşleri” Tablo 37’de verilmiştir. Öğretmenlerin yüzde 28.8’i bu dersin uygulama basamağında okul salonundan ya da çeşitli uygulama alanlarından “hiçbir zaman” yararlanılmadığını büyük çoğunluk olarak benimsemişlerdir. Yüzde 26.1’lik kısmı ise “nadiren” buralardan yararlandığı görüşünü belirtmişler, ankete katılan öğretmenlerin yüzde 15.3’ü ise “her zaman” dersin uygulama aşamasında buralardan yararlandığı yönünde görüş ortaya koymuşlardır. Aritmetik ortalama ($X=2.58$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu sonuç öğretmenlerin buralardan oldukça düşük düzeylerde okul bahçesi ve çeşitli alanlardan yararlanabildiklerini ortaya koymaktadır. Bu bulgular bize Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin uygulama basamağının eksik kaldığını göstermektedir.

Tablo 37

Dersin Uygulamasının Okul Salonundan ve Çeşitli Uygulama Alanlarından Yararlanılıp Yararlanılmadığına İlişkin Görüşleri

Madde 13	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	32	28.8	2.58	1.410
Nadiren	29	26.1		
Ara sıra	20	18.0		
Çoğunlukla	13	11.7		
Her zaman	17	15.3		
Toplam	111	100.0		

Anketin 14’üncü sorusu “Programın Uygulaması Motorlu Taşıtlı Sürücü Kursu Uygulama Alanlarında Yapılmaktadır” şeklinde düzenlenmiş, bulgular Tablo 38’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 51.4’ü bunun hiçbir zaman gerçekleşmediği yönünde görüş belirtirken, öğretmenlerin 19.8’i

buralardan ara sıra yararlandıklarını ifade etmiştir. Aritmetik ortalama ($X=2.09$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu bulgular Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programının uygulamasının nadiren motorlu taşıt sürücü kursu uygulama alanlarında yapılabildiği sonucunu vermektedir.

Tablo 38

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programı Uygulamasının Motorlu Taşıt Sürücüler Kursunda Uygulanıp, Uygulanmamasına İlişkin Görüşler

Madde-14	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	57	51.4	2.09	1.398
Nadiren	22	19.8		
Ara sıra	8	7.2		
Çoğunlukla	13	11.7		
Her zaman	11	9.9		
Toplam	111	100.0		

Anketin 15'inci sorusu "Programda İlk Yardım Konularına da Yer Verilmiş Olduğundan Okulumuzda İlk Yardım Dersi İle İlgili Araç Gereç Bulundurulmaktadır" şeklinde düzenlenmiş; elde edilen bulgular Tablo 39'da verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunu oluşturan grup yüzde 33.3 düzeyinde okullarında ilkyardım dersi ile ilgili araç gereçlerin "nadiren" bulunduğunu, bunun ardından öğretmenlerin yüzde 30.6'lık bölümü ise ilkyardım dersi için gerekli olan araçların okullarında "hiçbir zaman" bulunmadığını belirtmişlerdir. Ankete katılanların sadece yüzde 8.1'i okullarında bu araçların "her zaman" bulunduğunu belirtmişlerdir. Aritmetik ortalama ($X=2.34$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Araştırma kapsamında bulunan ilköğretim okullarında ilkyardım dersi için gerekli bulunan araç gereçlerin "az" miktarda bulunduğunu ifade edebiliriz. Buradan ilkyardım konularının çoğunlukla araç-gereç kullanılmadan işlendiği yorumu yapılabilir.

Tablo 39

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinde İlk Yardım Konularına da Yer verilmiş Olduğundan Okullarında İlk Yardım Dersi İle İlgili Araç-Gereç Bulunup-Bulunmadığına İlişkin Görüşleri

Madde-15	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	34	30.6	2.34	1.261
Nadiren	37	33.3		
Ara sıra	17	15.3		
Çoğunlukla	14	12.6		
Her zaman	9	8.1		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Gerektiğinde Çevredeki Diğer Kurumlardan Araç-Gereç Temin Edip Edemediklerine İlişkin Yargıları” Tablo 40’da verilmiştir. Birinci sırada deneklerin yüzde 37.8’i Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için gerekli olan araç-gereçleri diğer kurumlardan “hiçbir zaman” temin edemedikleri görüşünde olduklarını belirtmişken yüzde 29.7’si gerekli araç-gereçleri diğer kurumlardan nadiren temin edebildiklerini belirtmişlerdir. Yüzde 7.2’lik bölümü ise gerekli araç gereçleri diğer kurumlardan her zaman temin edebildiklerini belirtmişlerdir. Aritmetik ortalama ($X=2.17$) düzeyinde bulunmuştur. Bu bulgulardan ilköğretim okullarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi için gerekli olan araç gereçlerin diğer kurumlardan “az” miktarda temin edilebildiği sonucu çıkarılabilir.

Tablo 40

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Gerektiğinde Çevredeki Diğer Kurumlardan Araç-Gereç Temin Edip-Edemediklerine İlişkin Görüşleri

Madde-16	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	42	37.8	2.17	1.227
Nadiren	33	29.7		
Ara sıra	19	17.1		
Çoğunlukla	9	8.1		
Her zaman	8	7.2		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Vermekle Görevli Öğretmenlerin Trafik Ve İlk Yardım Dersi Konularının Uygulanabilmesi İçin Okullarındaki Araç Gereçlerin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri” Tablo 41’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yarısından fazlası, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için okullarında yeterli araç gerecin “hiçbir zaman” bulunmadığı yargısında bulunmuştur. Deneklerin yüzde 25.2’si de bu dersi vermek için okullarında yeterli araç-gerecin “nadiren” bulunduğu yargısını belirtmiştir. Deneklerin sadece yüzde 5’2’si gerekli araç-gereçlerin okullarında “her zaman” bulunduğunu belirtmişlerdir. Aritmetik ortalama ($X=1.84$) düzeyinde bulunmuştur. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için ilköğretim okullarında “az” miktarda araç gereç bulunduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 41

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Dersinin Konularının Uygulanabilmesi İçin Okullarındaki Araç – Gereçlerin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Madde-17	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	59	53.2	1.84	1.153
Nadiren	28	25.2		
Ara sıra	12	10.8		
Çoğunlukla	6	5.4		
Her zaman	6	5.4		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi İle İlgili Bir Hizmet İçi Eğitim Etkinliğine Katılıp Katılmamalarına İlişkin Yargıları” Tablo 42’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 44.1’i konu ile ilgili bir hizmet içi eğitim etkinliğine “hiçbir zaman” katılmadıklarını belirtmiştir. Yüzde 29.7’si ise bir hizmet içi eğitime katılma düzeyinin “nadiren” olduğunu belirtmiştir. Aritmetik ortalama ($X=2.02$) düzeyinde bulunmuştur. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için hizmet içi eğitime “az” sayıda öğretmenin hizmet içi eğitime katıldıkları yorumu yapılabilir. Milli Eğitim Bakanlığı bu konuda 1999 yılı yaz döneminde hizmet içi eğitim kursu açmıştır. Ancak buna benzer yeni kursların açılması gerektiği yukarıdaki değerlendirmelerden çıkarılabilir.

Tablo 42

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi ile İlgili Bir Hizmet İçi Eğitim Etkinliğine Katılıp Katılmamalarına İlişkin Görüşleri

Madde-18	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	49	44.1	2.02	1.194
Nadiren	33	29.7		
Ara sıra	11	9.9		
Çoğunlukla	13	11.7		
Her zaman	5	4.5		
Toplam	111	100.0		

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Amaçlarına Uygun Yeterliliğe Sahip Olup Olmamalarına İlişkin Görüşleri” Tablo 43’te verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 29.7’si bu dersi veren öğretmenlerin nadiren yeterli olduğu yargısında bulunurken, yüzde 27.9’u “çoğunlukla” yeterli oldukları görüşündedirler. Aritmetik ortalama ($X=2.89$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Buradan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren öğretmenlerin dersin amaçlarına uygun yeterliliğe “orta” düzeyde sahip oldukları yorumu yapılabilir. Öğretmenler, bu konuda il ya da bakanlık düzeyinde düzenlenecek çeşitli yetiştirme faaliyetleriyle çok daha yeterli hale getirilebilir.

Tablo 43

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Amaçlarına Uygun Yeterliliğe Sahip Olup Olmamlarına İlişkin Görüşleri

Madde-19	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	15	13.5	2.89	1.216
Nadiren	33	29.7		
Ara sıra	22	19.8		
Çoğunlukla	31	27.9		
Her zaman	10	9.0		
Toplam	111	100.0		

Anketin 20. sorusu “ Programın Uygulanmasında Öğretmenle Okul Yönetimi İşbirliği İçerisindedir” şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 44’te verilmiştir. Deneklerin bu soruya ilişkin yargıları dağınıklık göstermektedir. Deneklerin yüzde 27.0’lik kısmı birinci sırada “çoğunlukla” bu işbirliğinin bulunduğu yargısını belirtmiş, ikinci sırada yüzde 25.2’lik bölüm ise işbirliğinin “ara sıra” gerçekleştiği yargısını işaretlemişlerdir. Öğretmen-yönetim işbirliğinin “her zaman” gerçekleştiği yargısını belirtenlerin oranı sadece beşte bir düzeyindedir. Aritmetik ortalama ($X=3.27$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu sonuç öğretmen-yönetici işbirliğinin “orta” düzeyde gerçekleştiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 44

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programının Uygulanmasında Öğretmenle Okul Yönetiminin İşbirliği İçinde Olup Olmamasına İlişkin Görüşleri

Madde-20	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	16	14.4	3.27	1.320
Nadiren	14	12.6		
Ara sıra	28	25.2		
Çoğunlukla	30	27.0		
Her zaman	23	20.7		
Toplam	111	100.0		

Anketin 21.sorusu “Programın Uygulanmasında Okul-Aile İşbirliği Yapılmaktadır” şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 45’te verilmiştir. Bu yargıya ilişkin olarak deneklerin yüzde 37.8’lik en büyük kısmı okul-aile işbirliğinin “hiçbir zaman” gerçekleşmediği yargısında bulunurken, diğer kısmı benzer oranda diğer seçeneklere dağılmışlardır. Sadece deneklerin yüzde 3.6’sı okul-aile işbirliğinin “her zaman” gerçekleştiği yargısında bulunmuştur. Bu yargıda bulunan deneklerin bulunduğu çevrenin gelişmiş kültür düzeyine sahip ailelerin bulunduğu çevre olabileceği düşünülmektedir. Aritmetik ortalama ($X=2.31$) düzeyinde gerçekleşmiştir. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi programının uygulanmasında okul-aile işbirliğinin “az” düzeyde gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Okul-aile işbirliğinin yeterli düzeyde gerçekleşmemesinin birçok nedeninin olabileceği düşünülmektedir. Bunlardan bazıları; okul yöneticilerinin yetersizlikleri, ailelerin eğitimin yeterince farkında olmamaları, bölgeden kaynaklanan geleneksel yapı olabilir.

Tablo 45

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersi Programının Uygulanmasında Okul-Aile İşbirliğinin Yapılma Düzeyine İlişkin Görüşleri

Madde-21	n	Yüzde(%)	X	SS
Hiçbir zaman	42	37.8	2.31	1.264
Nadiren	22	19.8		
Ara sıra	21	18.9		
Çoğunlukla	22	19.8		
Her zaman	4	3.6		
Toplam	111	100.0		

İkinci alt probleme ilişkin elde edilen verilerden anlaşıldığına göre; Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekte olan öğretmenler çoğunlukla Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini gerekli bulmuşlar, ancak bu ders için daha fazla süre ayrılması gerektiğini düşünmüşlerdir. Bu dersin çoğunlukla öğrencilere temel bilgiler, beceriler, tutumlar kazandırıcı nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin yüzde 68.5'lik büyük bölümü Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin ilköğretim okullarının bütün sınıflarında "her zaman" okutulması gerektiği görüşünde olduklarını belirtmişlerdir. Bu yargı aritmetik ortalama ($X=4.38$) düzeyinde en fazla benimsenen görüştür.

Bu dersin trafik ile İlk Yardım dersi olarak ayrı iki ders olarak okutulması "oldukça" benimsenmiştir ($X=3.53$). "Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersinin Yakın Çevreden Örneklerle Pekiştirilebilir Olduğu" görüşünü de yine öğretmenlerin çoğunluğu benimsemişlerdir ($X=3.51$).

Öğretmenlerin yarısından fazlası, bu ders için okullarında yeterli araç-gereçlerin bulunmadığını belirtmişken; öğretmenlerin yüzde 25.2'lik bölümü ise gerekli araç gereçlerin nadiren bulunduğu yargısında bulunmuşlardır ($X=1.84$).

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Üçüncü alt problem “Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının Değerlendirilmesi ve Programın Uygulanması Sırasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sorulara Verilen Yanıtlar, Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerine Göre Farklılık Göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu alt probleme ilişkin olarak, hazırlanan anketin ikinci ve üçüncü bölümünde yer alan sorulara verilen yanıtlarla, ankete katılan deneklerin kişisel özellikleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığının tespit edilmesi yoluna gidilmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular “davranışlar” ve “yargılar” olmak üzere iki bölümde değerlendirilmiştir.

Anketin ikinci bölümü on beş maddeden oluşmaktadır. Bu bölümde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin genel amaçlarının davranışa dönüştürülme düzeyi tespit edilmeğe çalışılmıştır. Anketin üçüncü bölümünde yargılardan oluşan yirmi bir soru yer almaktadır. Üçüncü bölümde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini veren öğretmenlerin yargıları hangi düzeyde sorun olarak algıladıkları ölçülmeğe çalışılmıştır. Her iki bölümde yer alan sorulara ilişkin verilen yanıtların ankete katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla “t” testi ve varyans analizi kullanılmıştır.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Cinsiyetleri ile Davranışlara İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtlar Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığının Karşılaştırılması” Tablo 46’da verilmiştir. Ankete katılan erkek ve bayan öğretmenlerin anketin davranışlar bölümünde yer alan sorulara ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında erkeklerin $\bar{X}=3.96$, kadınların $\bar{X}=3.82$ düzeyinde “oldukça” düzeyinde yanıt verdikleri ve aralarında 0.14 düzeyinde küçük bir farkın bulunduğu ve iki grup arasında $\alpha: .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür ($t=.95 < 1.98$).

Her iki denek grubunun davranışlara verdikleri yanıtlar benzer niteliktedir. Her iki denek grubu da “oldukça” görüşünü yansıtmışlardır. Bu durumda cinsiyetin Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin davranışlarını kazandırmaya ilişkin görüşlerin oluşmasında bir etken olmadığı sonucuna varabiliriz.

Tablo 46

Cinsiyete Göre Davranışlara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması

CİNSİYET	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
ERKEK	82	3.9683	.733	109	.95
KADIN	29	3.8207	.662		
Ortalama Farkı = .1476				t: 1.98	
*P<.05					

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Cinsiyetleri ile Yargılara İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtlar Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığının Karşılaştırılması” Tablo 47’de verilmiştir. Erkek ve bayan öğretmenlerin yargılara ilişkin değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ise, ise,

erkeklerin ($X=3.19$), bayanların ($X=2.99$) “orta” düzeyde yargıda buldukları ve aralarında 0.20 puanlık küçük bir farkın bulunduğu, iki grup arasında önemli bir farkın bulunmadığı anlaşılmaktadır ($t=1.66<1.98$).

Anketin üçüncü bölümünde yer alan yargılara ilişkin sorulara verilen yanıtlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ankete katılan öğretmenlerden her iki grup sorunları aynı yönde “orta” düzeyde algılamaktadırlar.

Tablo 47
Cinsiyete Göre Yargılara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması

CİNSİYET	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
ERKEK	82	3.1992	.610	109	1.66
KADIN	29	2.9901	.499		
Ortalama Farkı = .2090					t: 1.98
*P<.05					

Öğretmenlerin Görevlendirilip Görevlendirilmeme Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Vermekte Olan öğretmenlerin Görevlendirilmiş Olup Olmamaları ile Davranışlara İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtlar Arasında Anlamlı Bir Farkın Bulunup Bulunmaması” Tablo 48’de verilmektedir. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için görevlendirilen ve görevlendirilmeyen öğretmenlerin davranışlara ilişkin verdikleri yanıtların topluluğu olarak değerlendirilmesinde, görevlendirilenlerin $X=4.17$, görevlendirilmeyenlerin $X=3.69$ düzeyinde “oldukça” yanıtını verdikleri görülmüştür. İki grup arasında ortalama farkınının 0.48 düzeyinde bulunduğu ve

aralarında $\alpha:05$ düzeyinde anlamlı bir farkın bulunduğu görülmektedir ($t=3.76>1.98$).

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan öğretmenlerden her iki grubun davranışlara ilişkin maddelere verilen yanıtlara “oldukça” düzeyinde yanıt verdikleri ancak Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için görevlendirilmiş olanların görevlendirilmeyenlere oranla davranışlara verdikleri yanıtların puan değerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu dersin amaçlarının daha üst düzeyde davranışa dönüştürülmesinde görevlendirilmiş olmanın bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum tecrübenin öğretme üzerinde önemli bir etken olduğu sonucunu verebileceği gibi, görevlendirilmiş olmanın güdüleyici bir etken olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 48

Dersi Vermekle Görevli Olma Durumuna Göre Davranışlara İlişkin Yanıtların Karşılaştırılması

GÖREVLENDİRME DURUMU	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	54	4.1778	.607	109	3.76 *
HAYIR	57	3.6947	.736		
Ortalama Farkı = .4830					t: 1.98
*P<.05					

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan Öğretmenlerin Görevlendirilmiş Olup Olmamaları ile Yargılara İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtlar Arasında Anlamlı bir Farkın Bulunup Bulunmaması Tablo 49’da verilmiştir. Bu dersi vermek için görevlendirilmiş olanlar $X=3.15$, görevlendirilmemiş olanların aritmetik ortalaması ise $X=3.13$ ile “orta” düzeyde bulunmuştur. Her iki grup arasında 0.02 düzeyinde bir farkın olduğu iki grup

arasında farkın “önemsiz” bulunduğu anlaşılmıştır ($t=0.25<1.98$). Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutmak için görevlendirilenlerden daha önceki yıllarda bu dersi okutmuş olanlar anlaşılmalıdır.

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermek için daha önce görevlendirilenler ve görevlendirilmeyenler, anketin üçüncü bölümünde yer alan sorulara ilişkin “orta” düzeyde yargıda bulunmuştur. Bu dersi vermek için görevlendirilip görevlendirilmemenin sorunları algılama açısından önemli bir etken olmadığı anlaşılabilir.

Tablo 49
Dersi Vermekle Görevlendirilmiş Olma Durumuna Göre Yargılara İlişkin
Yanıtların Karşılaştırılması

GÖREVLENDİRME	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	54	3.1587	.610	109	.25
HAYIR	57	3.1312	.571		
Ortalama Farkı = .0276					t: 1.98

*P<.05

Hizmet İçi Eğitim Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Hizmet içi eğitim değişkeni hizmet içi eğitime katılanlar-katılmayanlar ve katılmak isteyenler-istemeyenler olmak üzere iki grupta değerlendirilmiştir.

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Okutan öğretmenlerin Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılıp Katılmaması ile Davranışlara İlişkin Sorulara Verdikleri Yanıtlar Arasında Anlamlı Bir Farkın Bulunup Bulunmaması” Tablo 50’de verilmiştir. Hizmet içi eğitim faaliyetine katılıp- katılmayanların davranışlar bölümünde yer alan sorulara verdikleri yanıtlara Trafik ve İlk Yardım

konularında hizmet içi eğitim faaliyetine katılan öğretmenler $X=3.65$, katılmayanlar $X=3.98$ ile “oldukça” yanıtını vermişlerdir. İki grup arasında ortalama farkı 0.32 düzeyinde bulunmuş olup, bu fark önemsizdir. Gruplar arasında görüş ayrılığının bulunmadığı ve bu bölümde yer alan sorulara benzer nitelikte yanıt verdikleri görülmüştür($t=-1.79<1.98$). Elde edilen bulgular Tablo 50’de verilmiştir.

Her iki grup da anketin ikinci bölümünde yer alan davranışların gerçekleşme düzeyini “oldukça “ anlamlı bulmuşlardır. Trafik ve İlk Yardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmanın Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin genel amaçlarının davranışa dönüştürülmesinde, bu konuda hizmet içi eğitim faaliyetine katılmayanlara göre önemli bir etken oluşturmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ancak deneklerden daha çok kişinin, bu tür bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılması durumunda daha farklı bir sonuç elde edilebilir.

Tablo 50

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılma Durumuna Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması

HİZMETİÇİ	N	ORTALAMA	SS	t Değeri
EVET	18	3,6556	,643	-1,79
HAYIR	93	3,9828	,720	
Ortalama Farkı = -,3272				t: 1.98
*P<.05				

Tablo 51’de Trafik ve İlk Yardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılıp- katılmamaları ile anketin üçüncü bölümünde yer alan yargılara ilişkin yanıtları karşılaştırılmıştır. Konu ile ilgili bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılan öğretmenler anketin yargılar bölümüne aritmetik ortalama ($X=3.10$) ile “orta” düzeyde yanıt verirken, hizmet içi eğitim faaliyetine katılmayanlar $X=3.15$ ile

ile yakın değerde yanıt vermişlerdir. Ortalama farkı 0.05 düzeyinde önemsiz bir farktır. İstatistiksel açıdan bu fark önemsiz bulunmuştur. Hizmet içi eğitim faaliyetine katılanlar ile katılmayanların yargılara ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-0,34<1.98$).

Trafik ve ilkyardım konularında hizmet içi eğitim faaliyetine katılanlar ile katılmayanlar aynı doğrultuda “orta” düzeyde yargıda bulunmuşlardır. Hizmet içi eğitim faaliyetine katılmanın, Trafik ve İlkyardım Eğitimi dersine ilişkin sorunları algılamada önemli bir etken olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 51
Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumuna Göre Deneklerin Yargılara İlişkin
Yanıtlarının Karşılaştırılması

HİZMETİÇİ	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	18	3.1005	.610	109	-.34
HAYIR	93	3.1531	.587		
Ortalama Farkı = -.0526					t: 1.98
*P<.05					

Ankete katılan öğretmenlerin “Trafik ve İlkyardım Konularında Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılmak İsteyip İstememelerine İlişkin Özellikleri” ile anketin ikinci bölümünde yer alan davranışlara verilen yanıtların karşılaştırılması Tablo 52’de verilmiştir. Trafik ve İlkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak isteyen öğretmenler $X=3.99$ katılmak istemeyenler ise $X=3.66$ ile anketin ikinci bölümünde yer alan amaçları “oldukça” davranışa dönüştürebildikleri görüşünü yansıtmışlardır. İki grup arasındaki fark 0.32 düzeyinde önemsiz bulunmuştur ($t=1.92<1.98$).

Ankete katılan yüz on bir öğretmenin yüzde 81.1'i trafik ve ilkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak istemektedir. Ancak davranışların gerçekleşme düzeyi hizmet içi eğitime katılmak isteyen ve istemeyen grup arasında önemli bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 52

Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteğine Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması

KATILMAK	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	90	3.9919	.664	109	1,92
HAYIR	21	3.6635	.871		
Ortalama Farkı = ,3284					t: 1.98
*P<.05					

Ankete katılan öğretmenlerin “Trafik ve İlkyardım Konusunda Bir Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılmak İsteyip İstememesine İlişkin Değerlendirmeleri” ile anketin üçüncü bölümünde bulunan yargılara ilişkin verdikleri yanıtlara ilişkin karşılaştırma Tablo 53'te verilmiştir. Hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak isteyen öğretmenlerin $X=3.21$ ile “orta” düzeyde yargılarda buldukları, katılmak istemeyenlerin ise $X=2.84$ aynı aralıkta değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. İki grup arasında 0.36 puanlık bir fark bulunduğu ve iki grup arasında anlamlı bir görüş ayrılığı olduğu görülmüştür ($t=2.63>1.98$). Bu fark istatistiksel açıdan önemli bulunmuştur.

Trafik ve İlkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak isteyen öğretmenler diğer öğretmenlere oranla anketin üçüncü bölümünde yer alan yargıları daha üst seviyede benimsemişlerdir. Bu kısımdaki öğretmenlerin sorunlara daha duyarlı davrandıkları ve bu nedenle trafik ve

ilkyardım konusunda bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak istedikleri düşünülebilir.

Tablo :53
Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteğine Göre Deneklerin Yargılara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması

KATILMAK	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	90	3.2138	.548	109	2.63 *
HAYIR 2	21	2.8481	.671		
Ortalama Farkı = .3657					t: 1.98
*P<.05					

Trafik ve İlkyardım Eğitimi Dersini Severek Okutup-Okutmama Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Ankete katılan öğretmenlerin “Trafik ve İlkyardım Eğitimi Dersini Severek ve İsteyerek Yapıp Yapmama Durumları” ile anketin üçüncü bölümünde yer alan davranışların gerçekleşme düzeyine ilişkin verdikleri yanıtlar Tablo 54’de verilmiştir. Ankete katılan öğretmenlerden bu dersi severek ve isteyerek yapan öğretmenlerin anketin ilgili bölümünde belirtilen maddelere verdikleri yanıtlar $X=4.08$ düzeyinde oldukça yüksek bulunmuştur, Bu dersi isteksiz olarak veren öğretmenlerin bu derse yönelik davranışları gerçekleştirme düzeyi $X=3.62$ düzeyinde yine “oldukça yüksektir. İki grup arasında 0.45 puanlık bir fark vardır. İki grup arasında anlamlı görüş ayrılığı olduğu görülmüştür ($t=3.31>1.98$).

Her iki grup Trafik ve İlkyardım Eğitimi dersine ilişkin genel amaçlarına “oldukça” davranışa dönüştürebildiklerini belirtmiş olmalarına karşın, bu dersi severek ve isteyerek yaptığını belirten öğretmenlerin diğer gruba oranla bu davranışları daha üst seviyede “tam” değere yakın oranda gerçekleştirebildiklerini

şeklinde yorumlanabilir. Öyle ise Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutma görevi, olanaklar ölçüsünde istekli olan öğretmenlerden seçilenlere verilebilir.

Tablo 54
Dersi Sevmeye Göre Deneklerin Davranışlara İlişkin Yanıtlarının
Karşılaştırılması

SEVGİ	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	74	4.0820	.664	109	3.31 *
HAYIR	37	3.6252	.725		
Ortalama Farkı = .4568					t: 1.98
*P<.05					

Ankete katılan öğretmenlerin “Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini Severek ve İsteyerek Okutup Okutmadıkları” ile anketin üçüncü bölümünde yer alan yargılara verdikleri yanıtların karşılaştırılması Tablo 55’te verilmiştir. Bu karşılaştırma yapıldığında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini severek ve isteyerek veren öğretmenlerin $X=3.18$, istemeyerek okutan öğretmenlerin $X=3.05$ “orta” düzeyde belirlenen yargılara katıldıkları anlaşılmaktadır ortalamalar arasındaki fark 0.12 puan düzeyinde olup, istatistiksel açıdan önemsiz bulunmuştur. İki grup arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t=1.14<1.98$).

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini severek ve isteyerek okutan öğretmenler ile bu dersi okutmaya istekli olmadığını belirten öğretmenlerin yargıları algılama düzeyi arasında önemli bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu durum derse istekli olup olmamanın derse ilişkin sorunları algılamada önemli bir etken olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo :55

Dersi Sevmeye Göre Deneklerin Yargılara İlişkin Yanıtlarının Karşılaştırılması

SEVGİ	N	ORTALAMA	SS	Sd	t Değeri
EVET	74	3.1873	.617	109	1.14
HAYIR	37	3.0592	.523		
Ortalama Farkı = .1281					t: 1.98
*P<.05					

Yaş Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Denekler yaşları açısından dört bölüme ayrılmıştır. 20-30 yaş arasında olanlar kırk üç kişi, 31-40 yaş arasında otuz iki kişi 41-50 arasında olanlar otuz üç kişi 51 ve üstünde olanlar üç kişidir. Ankete katılan deneklerin yaş sınıflandırması ile davranışları gerçekleştirme düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığı varyans oranı ile tespit edilmeğe çalışılmıştır.

Yaş değişkeni için Varyans oranı $F=1.68$ olarak hesaplanmış, ancak bu değer $\alpha:0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Ankete katılan deneklerin yaşları açısından gruplara ayrılmasında, grupların anketin ikinci bölümünde yer alan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin genel amaçlarının davranışa dönüştürülme düzeyini aynı oranda yanıt verdikleri anlaşıldığından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Denek gruplarının davranışların gerçekleşme durumuna ilişkin görüşlerinin farklılık göstermemeleri Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi amaçlarının gerçekleştirilip, davranışa dönüştürülmesinde yaş faktörünün önemli bir etken olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 56
Öğretmenlerin Yaş Grupları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışı Gerçekleştirme Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
YARGILAR					
Gruplar arası	3	2.5376	.8459	1.6840	ÖNEMSİZ
Gruplar içi	107	53.7454	.5023		
Toplam	110	56.2830			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur.
*P<.05

Deneklerin yaş gruplarının anketin üçüncü bölümünde yer alan yargılara verdikleri yanıtlara ilişkin varyans analizi Tablo 57'de verilmiştir. Dört gruba ayrılan deneklerin yargılara ilişkin değerlendirmeleri $F=3.38$ olarak hesaplanmıştır. Ancak bu değer $\alpha:05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu durumda denek gruplarının yargılara ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Denek gruplarının benzer görüşleri paylaşmaları, yaş etkeninin Trafik ve İlk Yardım eğitimi dersinin uygulanmasına ilişkin sorunları algılamada önemli bir etken olmadığı sonucunu verebilir.

Tablo 57

Öğretmenlerin Yaş Grupları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin
Yargılar Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
DAVRANIŞLAR					
Gruplar arası	3	3.2988	1.0996	3.3870	ÖNEMSİZ
Gruplar içi	107	34.7372	.3246		
Toplam	110	38.0360			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur.
*P<.05

Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Ankete katılan öğretmenlerin kıdemlerine göre, Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin genel amaçlarının davranışa dönüştürülme düzeyleri Tablo 58'de verilmiştir. Denekler kıdemleri açısından beş gruba ayrılmıştır. Birinci grupta yer alanlar 1-5 yıl arasında, ikinci grupta yer alanlar 6-10 yıl hizmeti olanlar, üçüncü grupta yer alanlar 11-15 yıl hizmeti olanlar, dördüncü grupta yer alanlar 16-20 yıl hizmeti olanlar, beşinci grupta yer alanlar 21 yıl ve daha fazla süreli hizmeti olanlar biçiminde gruplara ayrılmıştır. Kıdemlerine göre grupların anketin ikinci bölümünde yer alan davranışların gerçekleşme düzeyine ilişkin olarak denekler arasında $\alpha:05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı ve istatistiksel açıdan açısından gruplar arasındaki farkın "önemsiz" bulunduğu gözlenmiştir ($F=1.60$).

Elde edilen bulgular Trafik ve İlk Yardım eğitimi dersine ilişkin davranışların gerçekleştirilmesinde mesleki kıdem önemli bir değişken (etken) olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 58
Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışların Gerçekleşme Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
YARGILAR					
Gruplar arası	4	3.2133	.8033	1.6046	ÖNEMSİZ
Gruplar içi	106	53.0697	.5007		
Toplam	110	56.2830			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur.
*P<.05

Ankete katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre “Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersine Yönelik Karşılaşılan Sorunları Algılama Düzeyleri” arasında $\alpha:05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuş, istatistiksel açıdan gruplar arası farkın $F=3.35$ düzeyinde “önemli” bulunduğu gözlenmiştir (Tablo: 59)

Elde edilen sonuç denek gruplarından bazılarının Trafik ve İlk Yardım eğitimi dersine ilişkin sorunları farklı düzeylerde algıladıklarını göstermektedir.

Denek gruplarının değerlendirilmesinde dördüncü grup $X=3.50$ düzeyinde yargıları “oldukça” üst düzeyde sorun olarak algılarken, ankete katılan ikinci grup $X=2.86$ orta düzeyde yargıları sorun olarak algılamıştır. Birinci grupta yer alan öğretmenler ise yargıları $X=3.03$ düzeyinde sorun olarak algılamıştır. Birinci ve ikinci grup ile dördüncü grup arasında $\alpha:05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın bulunduğu gözlenmektedir.

Tablo :59

Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Yargılarda Bulunma Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
DAVRANIŞLAR					
Gruplar arası	4	4.2733	1.0683	3.3541	ÖNEMLİ
Gruplar içi	106	33.7626	.3185		
Toplam	110	38.0360			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında yukarıdaki gibi bir anlamlı fark vardır.

*P<.05

P	X	Kıdem		2	1	3	5	4
	2.86	6-10 yıl	(Grup 2)					
	3.03	1-5 yıl	(Grup 1)					
	3.12	11-15 yıl	(Grup 3)					
	3.25	21 ve üstü	(Grup 5)					
	3.50	16-20 yıl	(Grup 4)	*	*			

Branş Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Ankete katılan öğretmenler branşları açısından dört gruba ayrılmıştır. Birinci grupta “Fen Bilimleri”, ikinci grupta “Sosyal Bilimler”, üçüncü grupta “Sınıf Öğretmenliği”, dördüncü grupta “Güzel Sanatlar” kapsamına giren öğretmenler yer almaktadır.

Ankete katılan öğretmenlerin branş gruplarının anketin ikinci bölümünde yer alan davranışların gerçekleşme düzeylerine yönelik algılarının değerlendirilmesinde, gruplar arasında $\alpha:0.05$ düzeyinde anlamlı bir farkın bulunmadığı ve istatistiksel açıdan gruplar arasındaki farkın önemsiz olduğu ($F=2.53$) anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgu Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin davranışlarının gerçekleştirilmesinde, branş farklılığının önemli bir etken olmadığını göstermektedir (Tablo 60).

Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan öğretmenlerin bu dersin amaçlarının gerçekleştirilmesinde, asıl branşlarının programları ile önemli bir farklılık göstermemesi şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 60

Öğretmenlerin Branşları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Davranışları Gerçekleştirme Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
YARGILAR					
Gruplar arası	3	3.7356	1.2452	2.5355	ÖNEMSİZ
Gruplar içi	107	52.5474	.4911		
Toplam	110	56.2830			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur.
* $P<0.05$

Branşlarına göre Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının uygulanmasında karşılaşılan sorunları algılama düzeyi yukarıda belirtilen branş grupları arasında $\alpha:0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık ($F=2.26$) göstermemiştir (Tablo: 61).

Branş farklılıklarının Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının uygulanması sırasında karşılaşılan sorunları algılamada önemli bir etken olmadığı şeklinde yorumlanabilir. İlköğretim okulu öğretim programlarının davranış ve düzey açısından birbirlerine benzerlik göstermeleri bunda önemli bir etken olabilir.

Tablo 61

Öğretmenlerin Branşları Açısından Trafik ve İlk Yardım Eğitimine İlişkin Yargılarda Bulunma Düzeyi Konusundaki Varyans Analizi

VARYANS KAYNAĞI	SD	KT	KO	F DEĞERİ	ÖNEM D.
DAVRANIŞLAR					
Gruplar arası	3	2.2715	.7572	2.2652	ÖNEMSİZ
Gruplar içi	107	35.7645	.3342		
Toplam	110	38.0360			

Tukey-HSD testi sonucuna göre ortalamalar arasında anlamlı bir fark yoktur.

*P<.05

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, sırasıyla araştırmanın kısa bir özeti yapılmakta, ulaşılan bulgular ve bulgulara dayalı olarak geliştirilen öneriler üzerinde durulmakta ve ileriye dönük araştırma önerileri verilmektedir.

Özet

Eğitim sistemi, yapı, ilke ve amaçları bakımından çeşitli şekillerde oluşturulmuştur. Bu yapı örgün ve yaygın eğitim olarak biçimlenmiştir. Örgün eğitim, okullarımızda önceden belirlenen programlar dahilinde örgütlü biçimde sistemli olarak yürütülmektedir. Ülkemizde formal eğitim okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim şeklinde sınıflandırılmıştır. Eğitimin en önemli bölümünü oluşturan ilköğretim, bireyi toplumsal değerler doğrultusunda yetiştirir ve hayata hazırlar. İlköğretim basamağında ders programlarında yer alan konu, amaç ve davranışlar çocuğun günlük hayatında karşılaşmakta olduğu problemlerin çözümüne yöneliktir. Bunlardan en önemli olanlarından birisi de trafik ve ilkyardım eğitimidir. Çünkü günümüzde trafik ve bina bağlı ilkyardım bilgisi çocuğun hayatının her aşamasında karşılaşılabileceği olaylardır ve buna bağlı problemler vardır. İlköğretim çağı çocuklarımızın bu problemlerine çözüm bulabilmek ve trafik ve ilkyardım konusunda çocuklarımızı bilgi sahibi yapmak ve onlarda bu yönde davranış oluşturmak amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim okullarının altıncı ve sekizinci sınıflarında haftada birer saat olmak üzere ve denenip geliştirilmek üzere 1997-1998 öğretim yılından itibaren "Trafik ve İlkyardım Eğitimi Programı"nı uygulamaya koymuştur. Ülkemizde her yıl binlerce insanımızın trafik kazaları sonucunda hayatını kaybettiği ve on binlerce insanın bu nedenle sakat kaldığı düşünüldüğünde, toplumu oluşturan bireylerin trafik ve ilkyardım konularında ilköğretim çağından başlayarak eğitilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. 1997-

1998 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Programının amaçlarının hangi düzeyde gerçekleştirilebildiğini ve bu programın uygulanması sırasında hangi güçlüklerle karşılaşıldığının tespit edilmesi amacı ile araştırma yapılması ihtiyacı duyulmuştur.

“Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan ilköğretim okulu öğretmenleri trafik eğitimi uygulamasını nasıl değerlendirmektedirler?” şeklinde düzenlenmiş olan problemi çözmek üzere, ilköğretim okullarının 6. ve 8. sınıflarında haftada birer saat uygulanmakta olan Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleştirilme düzeyini ölçmek ve bu programın uygulanması sırasında hangi sorunlarla karşılaşıldığını tespit etmek amacı ile aşağıdaki sorulara yanıt aranmasına çalışılmıştır.

1. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutan öğretmenler bu dersin programını nasıl değerlendirmektedirler?

2. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin uygulanmasında hangi sorunlarla karşılaşmaktadırlar?

Yukarıda belirtilen sorulara yanıt bulabilmek için üç bölümden oluşan 44 soru içeren bir anket düzenlenip, ilköğretim okullarında görevli bulunan öğretmenlere uygulanmıştır.

Bu araştırma Adıyaman, Malatya, Şanlıurfa merkezinde bulunan ilköğretim okullarında görevli Trafik ve İlk Yardım Eğitimi Dersini okutan öğretmenlerle sınırlıdır.

Bu çalışmada bilgi toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ve üç bölümden oluşan, birinci bölümünde kişisel bilgiler, ikinci bölümde Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi amaçlarının gerçekleştirilme düzeyinin ölçülmesini amaçlayan, üçüncü bölümde ise Trafik ve İlk Yardım

Eğitimi dersi programının uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesini amaçlayan bir anket kullanılmaktadır. Anketin birinci bölümünde sekiz, ikinci bölümünde on beş, üçüncü bölümünde ise yirmi bir soru bulunmaktadır. Anketin ikinci ve üçüncü bölümlerinde derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Anketin kişisel bilgiler içeren birinci bölümünde doldurma ve “Evet” “Hayır” seçenekleri bulunmaktadır. Yaş ve kıdemle ilgili sayısal değerler alınmıştır. İkinci ve üçüncü bölümde deneklerin görüşlere katılma düzeyleri, Hiçbir zaman (1), Nadiren (2), Ara sıra (3), Çoğunlukla (4), Her zaman (5) şeklinde beşli derecelendirme ölçeği ile belirlenmeğe çalışılmıştır.

Hesaplanan aritmetik ortalama $X=1.00-1.80$ ise “hiç”, $X=1.81-2.60$ ise “az”, $X=2.61-3.40$ ise “orta”, $X=3.41-4.20$ ise “oldukça”, $X=4.21-5.00$ ise “tam” şeklinde yorumlanmıştır.

Anketin uygulanması ile elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak, gerekli istatistiksel çözümler yapılmıştır. Bu çözümlemede kişisel bilgiler bölümünün frekans ve yüzdeleri, diğer maddelerin frekans yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmaları alınmıştır. Ayrıca anketin kişisel bilgilerinde yer alan birinci, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci soruları ile anketin diğer bölümlerine ilişkin görüş ayrılığının belirlenmesi amacıyla “t” sınaması uygulanmıştır. Kişisel bilgilerin ikinci, üçüncü, dördüncü maddelerinin diğer bölümlerle gruplar arasında fark olup olmadığının belirlenmesi amacıyla varyans analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular araştırmanın amacına uygun olarak yorumlanmıştır.

Sonuç

Araştırmanın konusunu oluşturan problemi ve alt problemlere çözüm bulunması amacı ile düzenlenen ankete yirmi dokuz bayan seksen iki bay olmak üzere toplam yüz on bir öğretmen katılmıştır.

1. Deneklerden kırk altı kişinin bir beş yıl hizmeti bulunmaktadır. Bu grup en çok sayıyı oluşturmaktadır.

2. Ankete katılan öğretmenler dört grupta sınıflandırılmıştır. Deneklerden en fazla sayıyı oluşturan grup sınıf öğretmenleridir. Bunların sayısı elli kişidir. En az sayıdaki grup ise güzel sanatlar bölümündeki öğretmenlerdir. Bunların sayısı ise yedi kişidir.

3. Deneklerden elli dört kişi bu dersi okutmak için daha önceki yıllarda görevlendirilmişken, elli yedi kişi bu dersi okutmak için daha önce görevlendirilmemiştir.

4. Yetmiş dört kişi bu dersi severek ve isteyerek okutabileceğini belirtirken, otuz yedi öğretmen bu derse karşı isteksizdir.

5. Araştırmaya katılan öğretmenlerden sadece on sekiz kişi trafik ve ilkyardım konulu bir hizmet içi eğitim faaliyetine katıldığını, büyük çoğunluğu oluşturan doksan üç öğretmen böyle bir faaliyete katılmadığını ifade etmektedir. Buna karşın doksan kişi trafik ve ilkyardım konusunda bir faaliyete katılmak istemekte, yirmi bir öğretmen ise böyle bir faaliyete katılmak istememektedir.

6. Ankete katılan öğretmenler “Çocuğun kendisinin ailesi ve toplumu için değerli bir varlık olduğunu kavratma düzeyi” ne ilişkin amacın “tam” olarak

davranışa dönüştüğü yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu amacın hiçbir zaman davranışa dönüştürülemeyeceğini düşünen öğretmen bulunmamaktadır.

7. “Trafığın düzenli ve güvenli işleminde kurallara uymanın insanlık ve vatandaşlık görevi olduğunu kavratma” konusunda ankete katılan öğretmenlerin “tam” olarak görüş birliği içerisinde oldukları $X=4,38$ anlaşılmaktadır. Anketin ikinci bölümünde yer alan üçüncü davranışın gerçekleşme düzeyi $X=3,74$ “oldukça” gerçekleşmekte olduğu belirtilmiştir. Dördüncü maddenin gerçekleşme düzeyini, ankete katılan öğretmenler $X=4,36$ düzeyinde “tam” olarak gerçekleştirilmekte olduğunu belirtmişlerdir.

8. “Trafik kurallarına uyulması halinde karşılaşılabilecek tehlikelere karşın uyarıda bulunma davranışı kazandırma”, “okul geçidinde görevli olan kişilere yapacakları ile ilgili sorumluluk bilinci kazandırma”, “bisiklet sürücülüğü ile ilgili gerekli olan trafik bilgisini kavratma” amaçlarının davranışa dönüştürülme seviyesini $X=3,41-4,20$ düzeyinde “oldukça” gerçekleştirilebilir bulmuşlardır. Anketin ikinci bölümünde yer alan sekizinci maddede belirtilen amacın gerçekleşme düzeyini “orta” düzeyde bulmuşlardır.

9. “Araçların özelliğine göre, emniyet kemeri, koruyucu başlık, eldiven kullanmanın kaza anında kişileri koruyucu önlem olduğu bilincini kavratma, “ilkyardım malzemelerini tanıtarak ne işe yaradıklarını kavratma”, “kaza durumunda alınması gereken güvenlik önlemlerini kavratma”, “trafik kazaları sonucunda olabilecek maddi ve manevi zararları kavratma”, “herhangi bir kazada yardımlaşma ve işbirliğinin önemini kavratma” amaçlarının gerçekleşme düzeyini ankete katılan öğretmenler $X=3,41-4,20$ düzeyinde “oldukça” gerçekleştirilebilir bulmuşlardır.

10. “Trafik kazalarının yüksek oranda insan unsurundan kaynaklandığını kavratma”, “ilkyardımın trafikte önemini kavratma”ya ilişkin amaçların

gerçekleşme düzeyini $X=4.21-5.00$ ile “tam” olarak gerçekleştirilebilir şekilde değerlendirmişlerdir.

11. Öğretmenler programın uygulanmasında olumlu sonuç aldıklarını, bu dersin amaçlarının çoğunlukla “orta” düzeyde, kısmen de “tam” olarak gerçekleştiğini ve davranışa dönüşmekte olduğunu belirtmiştir.

12. Denekler $X=4.81$ düzeyinde Trafik ve İlk Yardım eğitimi dersinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bu değer anketin bu bölümüne ilişkin en yüksek değeri oluşturmaktadır. Ankete katılan öğretmenler $X=4.38$ ile Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin ilköğretim okullarının bütün sınıflarında okutulmasından yana olduklarını belirtmişlerdir.

13. Denekler okullarında Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersine yönelik araç gereçlerin “az” oranda bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu oran $X=1.00-1.84$ “hiç” sınırına yakın durumda bulunmaktadır.

14. Öğretmenler Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersi için çevrede bulunan kurumlardan $X=2.17$ “az” oranda araç gereç temin edebildikleri görüşünde birleşmektedirler.

15. Ankete katılan öğretmenler okul-aile işbirliğini yeterli görmemektedir. Öğretmen-yönetim işbirliğinin sağlanması konusunda okul-aile işbirliğinin sağlanmasına oranla daha olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğretmen-yönetici işbirliğinin $X=3.27$ “orta” düzeyde sağlandığını belirtmişlerdir.

16. “Bu dersle ilgili okulumuzda araç-gereç bulunmaktadır”, “programın uygulaması okulumuz salonunda ve çeşitli uygulama alanlarında yapılmaktadır”, “programın uygulaması motorlu taşıt sürücüler kursu uygulama alanlarında yapılmaktadır”, “programda ilkyardım konularına da yer verilmiş olduğundan

okulumuzda ilkyardım dersi ile ilgili araç-gereçler bulundurulmaktadır”, “bu dersi vermekle görevli olan öğretmenler ilgili bir hizmetiçi eğitim etkinliğine katılmışlardır” şeklinde düzenlenen yargıları yüksek oranda sorun olarak algılamışlardır.

17. Trafik ve İlkyardım Eğitimi dersinin uygulama basamağında okul salonundan ya da çeşitli uygulama alanlarından yararlanma olasılıklarının oldukça düşük olduğu anlaşılmaktadır. Programın uygulamasının motorlu taşıt sürücü kursu alanlarında yapılması olasılığının da oldukça “az” gerçekleşen bir durum olduğu anlaşılmaktadır.

18. Trafik ve İlkyardım Eğitimi dersinin ilkyardım konuları bulunduğundan, araştırma kapsamında bulunan ilköğretim okullarında ilkyardım konularının uygulamalı olarak işlenmesine yönelik araç-gerecin “az” oranda bulunduğu anlaşılmaktadır.

19. Öğretmenlerin trafik ve ilkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılma durumları $X=2.02$ ile “az” olarak bulunmuştur.

20. İlköğretim okullarında okul-aile işbirliğinin daha üst seviyede sağlanması Trafik ve İlkyardım Eğitimi dersinin amaçlarına daha kısa zamanda ve kolaylıkla ulaşılmasını sağlayabilir. Dersin uygulama basamağında çevredeki alanlardan daha çok yararlanılması ve araç gereç temin edilmesi öğrenilen bilginin kalıcılığını artırabilir.

21. Ankette yer alan sorulara verilen yanıtlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunamazken, bu dersi daha önce okutmak için görevlendirilenler ile görevlendirilmeyen öğretmenlerin davranışların gerçekleşme düzeyine verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir farkın olduğu anlaşılmıştır ($t=3.76>1.98$).

22. Hizmet içi eğitime katılmış olup olmama ile katılmak isteyip istememe yönündeki kişisel bulgular ile anketin diğer bölümlerinde yer alan sorulara verilen yanıtlar “t” sınaması ile karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan “önemsiz” bulunmuştur.

23. Bu dersi severek ve isteyerek yapıp-yapmama ile anketin ikinci bölümünde yer alan maddelere ilişkin uygulanan “t” sınamasında $t=3.31 > 1.98$ düzeyinde anlamlı bir farklılığın bulunduğu ve önem denetimi açısından “önemli” bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu dersi severek isteyerek okuyan öğretmenlerin davranışları kazandırma bakımından diğer guruba oranla daha başarılı olduğu sonucu çıkmaktadır.

24. Deneklerin kişisel özelliklerinden yaş, mesleki kıdem ve branşı ile sorulara verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı ve önem denetimi açısından “önemsiz” durumda olduğu sonucu bulunmuştur.

25. Mesleki kıdem açısından dördüncü grupta yer alan öğretmenlerin ikinci grupta yer alan öğretmenlerden ve birinci grupta yer alan öğretmenlerden anketin üçüncü bölümünde yer alan yargılara farklı yanıtlar verdikleri anlaşılmaktadır. Dördüncü grupta yer alan öğretmenler yargılara ilişkin sorunları diğer iki gruba oranla daha az düzeyde sorun olarak algılamıştır. Varyans oranı $F=3.35$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer $\alpha:0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı, önem denetimi açısından “önemli” bulunmuştur.

Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Bu araştırmada elde edilen bulgular değerlendirilerek; ilköğretim okullarının bütün sınıflarında uygulanmak üzere seviyeye uygun programlar geliştirilebilir.

2. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersine daha fazla süre ayrılmalıdır.
3. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini vermekte olan ve gelecek eğitim-öğretim yıllarında vermesi muhtemel olan öğretmenler için hizmet içi eğitim kursları açılabilir.
4. Bu dersin amacının daha üst seviyelerde gerçekleştirilebilmesi için gerekli araç gereçler temin edilerek okullara gönderilmelidir.
5. Bu ders için daha fazla uygulama olanağı sağlanabileceği gibi çevredeki alanlardan ve motorlu taşıt sürücü kursu pistlerinden yararlanılabilir.
6. Diğer kurumların personelinden ve araç gereçlerinden yararlanma yoluna gidilmelidir.
7. Diğer derslerde olduğu gibi, bu dersin de amacına ulaşabilmesi için okul-aile işbirliğine daha çok önem verilmelidir.
8. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutacak öğretmenlerin belirlenmesinde öncelikle istekli olanların seçilmesine özen gösterilmelidir.
9. Bu dersi okutacak öğretmenlerin belirlenmesinde, daha önce bu dersi okutmuş olan öğretmenler tercih edilmelidir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Bu araştırma Adıyaman, Şanlıurfa ve Malatya il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında yapılmıştır. Araştırmanın evreni genişletilerek daha başka bölgelerde yapılabileceği gibi ülke genelinde de yapılabilir.
2. Bu araştırma ilköğretim okullarının yöneticilerine de uygulanarak karşılaştırmalar yapılabilir.
3. Ortaöğretim kurumlarına yönelik benzer araştırmalar planlanabilir.
4. Bu araştırma betimsel nitelikte yürütülmüştür. Deneysel araştırmalarla kazanılan davranış ve alışkanlıkların düzeyi belirlenebilir.

KAYNAKÇA

1. Açıkalın, Aytaç. **Teknik ve Toplumsal Yönleriyle Okul Yöneticiliği**. Pegem Yayınları, Ankara: 1994.
2. Alkan, Cevat. **Eğitim Teknolojisi**. Aşama Matbaacılık Ankara: 1984.
3. Avanoğlu, Yunus. **Yönetici, Öğretmen ve Velilerin İlkokul Çevre-Sağlık-Trafik-Okuma Ders Programına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana: 1995.
4. Aydın, Mustafa. **Eğitim Yönetimi**. Hatipoğlu Yayınevi Ankara: 1991.
5. Aydın, Mustafa. **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. İnönü Üniversitesi Basımevi, Malatya: 1995.
6. Aydın, Cumhur. **Trafik Güvenliği**. Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi, İstanbul: 1999.
7. Aydın, Cumhur. **Trafik Kazaları Neden Olur?** Cumhuriyet Gazetesi Dergisi Sayı,626. İstanbul: 1999
8. Binbaşıoğlu, Cavit. **Eğitim Psikolojisi**. Kadioğlu Matbaası, Ankara: 1990.
9. Bursalıoğlu, Ziya. **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Pegem Yayınları Ankara: 1991.
10. Celkan Hikmet Yıldırım. **Eğitim Sosyolojisi**

11. Coombs, Philip H. **Eğitim Planlaması Nedir?** MEB Basımevi, Ankara: 1993.
12. Dağlı, Abidin. **Stajyer Öğretmenlerin Mesleksel Sorunları ve Çözüm Yolları.** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Malatya: 1991.
13. Demirel, Özcan. **Genel Öğretim Yöntemleri.** Usem Yayınları: 1996.
14. Dinç, Dođan. **Trafik Kazalarının Azaltılmasında Trafik Eğitiminin Önemi.** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: 1989.
15. Emniyet Genel Müdürlüğü. **Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik İstatistik Yıllığı.** EMG Yayınları, Ankara: 1998.
16. _____. **Karayolu Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler.** Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı Yayınları, Ankara: Kasım 1997.
17. _____. **Karayolu Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler.** Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı Yayınları, Ankara: Ocak 1998.
18. _____. **Karayolu Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler.** Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı Yayınları, Ankara: Şubat 1998.
19. _____. **1997 Yılı Trafik Kazaları Aylık İstatistik Bülteni.** EMG Trafik Hizmetleri Başkanlığı, Ankara: 1997.

20. Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**. Pegem Yayınları, Ankara: 1979.
21. Fidan, Nurettin ve diğerleri. **Eğitime Giriş**. Alkım Yayınları, Ankara: 1997.
22. Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. 3a: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Ankara: 1994.
23. Kuşhan, Metliban. **7-14 Yaş Grubu Çocuklarının Karşılaştıkları Trafik Kazaları ve Bunlara Uygulanan Trafik Eğitimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: 1985.
24. Milli Eğitim Bakanlığı, **İlköğretim Okulu Programı**. Milli Eğitim Yayınevi, Ankara: 1997.
25. _____. **Tebliğler Dergisi**. Milli Eğitim Yayınevi Ankara: 1997 C: 60 s:2483.
26. _____. **İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul: 1993.
27. Özçelik, D.Ali. **Eğitim Programları ve Öğretim ÖSYM Yayınları**, Ankara: 1992-3.
28. Sezer, Arif. **Trafikte İnsan Unsuru ve Çocuk Eğitimi**. Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Bolu: 1985.
29. Sönmez, Veysel. **Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Pegem Yayınları, Ankara: 1991.
30. T.C. Başbakanlık. **Resmi Gazete**. Başbakanlık Basımevi 1997 s: 23108.

31. Taymaz, Haydar. **Okul Yönetimi**. Saypa Yayınları, Ankara: 1995.
32. Trafik Kazalarının Maliyeti, **Posta Gazetesi**, 1999.
33. Varış, Fatma. **Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara: 1986.
34. Yörükoğlu, Atalay. **Değişen Toplumda Aile ve Çocuk**. Özgür Yayın Dağıtım. İstanbul: 1989.

GENEL AÇIKLAMA

Ülkemizde trafik kazalarının geleceğini karartan ancak hayatımızın her aşamasına bulunan günlük yaşamımıza yön veren bir unsurdur. Bu nedenle okullarımızda trafikli programlar uygulanmaktadır. Aşağıda Trafik ve İlk Yardım Programının amaçlarının öğrenme düzeyi ve uygulamada karşılaşılan güçlükleri saptamaya yönelik üç bölümden bir anket düzenlenmiştir. Birinci bölümde yer alan sorulara yanıt verilirken boşluğunun doldurulması gerekmektedir. İkinci bölümde ise davranışların sıklık derecesinin tespiti amacıyla ile beş seçenek yazılmıştır. Bu beş seçenekten yalnız birine çarpı işaretiyle doğru soruya yanıt verilmelidir. Üçüncü bölümdeki soruların yanıtlanma biçimi ikinci bölümde olduğu gibidir.

Ankette bulunan bilgiler yalnızca İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde bir çalışmada kullanılacaktır. Anket formu üzerine isim yazılmasına gerek bulunmamaktadır. Sizlerin vereceğiniz yanıtlar sonucu doğrudan etkileyeceğinden sorulara içtenlikle yanıtladığınız yapılan araştırmaya önemli katkılar sağlayacaktır. Zaman ayırarak araştırmaya değerli katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla
Memet TABAROĞULLARI
İnönü Üniv.Sos.Bil.Enst.Yüks.Lisans.Öğ.

KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyetiniz: Bay Bayan

Yaşınız kaç? (lütfen yazınız)

Öğretmenlik mesleğinde kaçınıcı yılını çalışıyorsunuz? yıl.

Okulunuzdaki asıl branşınız nedir?öğretmeniyim.

Önce Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersini okutmak için görevlendirildiniz mi?

Evet Hayır

Bu dersi severek ve isteyerek yaptığınıza inanıyor musunuz?

Evet Hayır

Trafik ya da ilkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katıldınız mı?

Evet Hayır

Trafik ve ilkyardım konularında bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmak ister misiniz?

Evet Hayır

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Genel Kütüphanesi

